

Piia Pekkala, Henna Riikola

OSINKOVEROUUDISTUSOPAS TILITOIMISTON ASIAKKAILLE

OSINKOVEROUUDISTUSOPAS TILITOIMISTON ASIAKKAILLE

Piia Pekkala
Henna Riikola
Opinnäytetyö
Kevät 2014
Liiketalous
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Liiketalous, liiketoimintaosaaminen

Tekijä(t): Piia Pekkala, Henna Riikola

Opinnäytetyön nimi: Osinkoverouudistusopas tilitoimiston asiakkaille

Työn ohjaaja(t): Erkki Raudaskoski

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Kevät 2014 Sivumäärä: 47 + 38

Opinnäytetyön toimeksiantaja on oululainen tilitoimisto Y-Tili Oy. Työn tarkoituksena on selvittää osinkoverouudistuksen vaikutuksia omistajayrittäjien osinkoverotukseen. Opinnäytetyössä selvitetään myös yrityksen ja osakkaiden kokonaisverotuksen muutosta sekä nettovarallisuuden merkitystä osingon verotukseen. Työn tuloksista laadittiin opas toimeksiantajayrityksen asiakasyrittäjien käyttöön. Työ on toiminnallinen kehittämistyö.

Opinnäytetyössä on teoria- ja empiirinen osuus. Teoriaosuudessa on käytetty ensisijaisina lähteinä ajankohtaista kirjallisuutta ja hallituksen esitystä. Lähteinä on myös lainsäädäntöä ja luotettavia internet sivuja. Internet lähteinä on käytetty vain virallisten tahojen hallinnoimia sivustoja. Empiriaosuudessa on laskelmia neljästä eri esimerkkiyrityksestä, joista osa on keksittyjä ja osa todellisia.

Uudistuksen tavoitteena on verotuksen painopisteen muutos yrityksen voiton verottamisesta voitonjaon eli osakkaan verotukseen. Uudistuksen päälinjat esiteltiin hallituksen kehysriihessä keväällä 2013. Esitykseen tehtyjen muutosten jälkeen lopullisesta osinkoverouudistuksesta päätettiin joulukuussa 2013. Uudistus astui voimaan vuoden 2014 alusta. Osinkoverouudistuksessa ennakonpidätyksen toimittaminen säädettiin pakolliseksi myös listaamattomien yhtiöiden jakamista osingoista.

Opinnäytetyön laskelmien perusteella todettiin, että isojen osinkojen verotus keveni huomattavasti. Pienempien osinkojen taas kiristyi. Koska uudistuksen yhteydessä myös yhteisöveroa alennettiin merkittävästi, erikokoisten osakeyhtiöiden ja niiden osakkaiden kokonaisveroasteet muuttuivat lähes samalle tasolle. Tämä suunta havaittiin jo muutosvaiheessa. Muutosten myötä osakeyhtiön ja osakkaiden kokonaisveroaste ei kasvanut yhdelläkään esimerkkiyrityksellä.

Osakeyhtiön nettovarallisuudella ja osakkeen matemaattisella arvolla on suuri merkitys osakkaan osingon verotukseen myös uudistuksen jälkeen. Uudistuksen myötä osakeyhtiöllä on kannustin kasvattaa nettovarallisuuttaan suuremaksi kuin ennen uudistusta.

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree programme of business economics

Author(s): Piia Pekkala, Henna Riikola

Title of thesis: Dividends taxation changes: guide for clients of accounting company

Supervisor: Erkki Raudaskoski

Term and year when the thesis was submitted: Spring 2014

Number of pages: 47 + 38

The purpose of this thesis was to create a guide of dividends taxation changes for clients of accounting firm. The thesis was commissioned by an accounting company Y-Tili Oy. The company is based in Oulu. The purpose of the thesis is to examine the effects of the changes to proprietary entrepreneurs taxation. In the thesis was also examined the changes in total taxation of company and shareholders. In addition the effects of both net assets and dividend mathematical value to taxation was analysed in the thesis.

There is theoretical and empirical parts in the thesis. government proposal and topical literature was used as main sources in theoretical part of the thesis. Furthermore legislation and reliable internet pages was used as sources. In empirical part of the thesis there is tax assessments of four different companys. Part of the companys are real and part fictitious.

The aim of the law changes is to transfer the focus from companys profit taxation to shareholders taxation. In governments outline agreement in spring 2013 was first decided the changes of dividens taxation. The final decision of changes was decided in December 2013. The law changes become valid in beginning of 2014.

Based on the calculations in the thesis concluded that big dividends taxation decreased significantly. In addition small dividens taxation increased. As a result of corporate tax decreasing at the same time the total taxation difference between smaller and bigger company diminished. The calculations of the thesis also proved that the total taxation stayed almost the same or decreased as a result of taxation changes. The net assets and dividend mathematical value is signifigant to shareholders dividend taxation also after the law changes. However companies have the incentive of growing the net assets bigger than before the taxation changes.

Keywords:

Limited liability company, distribution of profits, taxation of dividends, law reform

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	7
2 VEROTUKSEN TAVOITTEET JA PERIAATTEET	9
3 OSAKEYHTIÖ	12
3.1 Osingon jakaminen	13
3.1.1 Työpanokseen perustuva osinko	13
3.1.2 Osakepääoman alentaminen	14
3.1.3 Osingonjaon erityistilanteita	15
3.3 Holdingyhtiöt	16
4 NETTOVARALLISUUS	18
4.1 Osakkeen matemaattinen arvo	20
4.2 Osakaskohtaiset oikaisut	20
4.3 Nettovarallisuuden kasvattaminen	22
5 VEROUUDISTUKSEN TAUSTAT JA TAVOITTEET	24
5.1 Verotuksen kehittämistyöryhmä 2010	24
5.2 Hallituksen linjaukset 2011	25
5.3 Hallituksen ensimmäinen esitys 2013	25
5.4 Hallituksen päätös 2013	26
6 VEROTUKSEN MUUTOS	31
6.1 Osingonsaajana osakeyhtiö	32
6.2 Osingonsaajana luonnollinen henkilö	33
6.2.1 Esimerkkiyrittäjä A	34
6.2.2 Esimerkkiyrittäjä B	35
6.2.3 Esimerkkiyrittäjä C	36
6.2.4 Esimerkkiyrittäjä D	37
7 OPPAAN TOTEUTTAMINEN	38
8 JOHTOPÄÄTÖKSET	40

9 POHDINTA	44
LÄHTEET	46
LIITTEET	48

1 JOHDANTO

Vuoden 2013 lopulla päätettiin lakimuutoksesta, joka uudisti merkittävästi osakeyhtiöiden ja osinkojen verotusta. Muutos on osa laajaa verotuksen uudistamiskokonaisuutta, joka sai alkunsa vuonna 2010 perustetusta verotuksen uudistamistyöryhmästä. Yritysverotuksen painopistettä haluttiin siirtää voiton verotuksesta voitonjaon eli osakkaan verotukseen. Tarkoituksena on kannustaa yrityksiä investointeihin ja kasvuun. Osana osinkoverouudistusta yhteisöverokantaa alennettiin merkittävästi. Yhteisöverokannan alentamisen tavoitteena on parantaa Suomen kilpailukykyä.

Työmme tarkoituksena on käsitellä vuonna 2014 voimaan tulleiden uudistusten vaikutuksia osakeyhtiön ja sen omistajayrittäjän verotukseen. Tuloksista laadimme oppaan toimeksiantajan asiakasyrityksille. Teemme laskelmia, joissa vertailemme verotusta ennen ja jälkeen uudistuksen.

Pyrimme opinnäytetyössämme saamaan vastaukset seuraaviin kysymyksiin: "Miten muutos vaikuttaa osakeyhtiön ja osakkaan kokonaisverorasitukseen?" sekä "Miten osakeyhtiön nettovarallisuuden määrä vaikuttaa osinkojen verotukseen muutoksen jälkeen?" Haemme vastauksia kysymyksiin laatimiemme laskelmien avulla.

Opinnäytetyömme on toiminnallinen opinnäytetyö. Toimeksiantajana työssämme toimii oululainen tilitoimisto Y-Tili Oy. Vuodesta 1965 toimineen yrityksen toimitilat sijaitsevat Oulun keskustan läheisyydessä. Y-Tili Oy tarjoaa monipuolisesti erilaisia taloushallinnon palveluita. Yrityksellä on kaksitoista työntekijää joista osa on KLT- tutkinnon suorittaneita kirjanpitäjiä.

Opas tulee tilitoimiston asiakkaiden eli omistajayrittäjien käyttöön. Oppaassa on esitelty myös lyhyesti osinkoverouudistuksen yhteydessä tehtyjä muita muutoksia osakkaan ja osakeyhtiön verotuksessa. Tarkoituksena on luoda selkeä ja

yksinkertaistettu opas, josta on todellista hyötyä omistajayrittäjille uudistusten tuomien muutosten ymmärtämisessä. Opas toimii itsenäisenä tuotoksena.

2 VEROTUKSEN TAVOITTEET JA PERIAATTEET

Valtion ja kuntien tuottamat palvelut rahoitetaan perimällä maksuja palveluista tai tuotteista tai keräämällä veroja (Vilkkumaa 2012, 99). Verojen ensisijainen tarkoitus on siis kerätä varoja yksityiseltä sektorilta julkisen sektorin toimia varten. Tästä tavoitteesta käytetään nimitystä fiskaalinen tavoite. Fiskaalinen tavoite mitoitetaan sen mukaan, kuinka suuret julkiset menot ovat. Verotuksella pyritään myös muihin päämääriin kuin julkisten menojen rahoittamiseen. Verolaeissa on myös pyritty ottamaan huomioon muunmuassa se, kuinka paljon verotaakkaa kertyy eri verovelvollisryhmille ja veromuodoille. (Niskakangas 2009, 15.)

Verotuksella pyritään myös tasaamaan kansalaisten keskinäisiä tuloeroja. Tarkoituksena on, että nettotulo jakautuisi kansalaisten kesken tasaisemmin kuin bruttotulo. Tämä tulonjakopoliittinen tavoite näkyy erityisesti ansiotulojen progressiivisuudessa. (Niskakangas 2009, 15). Progressiivisuudella tarkoitetaan sellaista verotustapaa, jossa prosentuaalinen veroaste nousee tulojen noustessa (Verohallinto 2011, hakupäivä 2.2.2014).

Verotuksella on myös kasvupoliittisia tavoitteita. Erityisesti yritysverotus ei saisi olla taloudellisen kasvun esteenä, vaan sen pitäisi pyrkiä edistämään sitä. (Niskakangas 2009, 16.) Tästä esimerkkinä yhteisöveron alennus v. 2014 24,5 prosentista 20 prosenttiin. (Finlex 2013a, hakupäivä 2.2.2014). Verotuksella on myös lukuisia muita poliittisia tavoitteita liittyen muun muassa terveyteen, suhdanteisiin ja työllisyyteen (Niskakangas 2009, 16).

Suomessa verot voidaan jakaa välittömiin ja välillisiin veroihin. Ensin mainittuja ovat ne verot, jotka jäävät verovelvollisen itsensä maksettaviksi, esimerkkinä tulovero. Välillisissä veroissa taas veron kerää jokin muu taho valtion puolesta. Arvonlisävero on yleisin välillinen vero. Verovelvollinen yrittäjä tilittää arvonlisäveron, jonka on kerännyt kuluttajilta, valtiolle (Niskakangas 2009, 13.) Välillinen vero on yhteiskunnan kannalta suoraan perittävää veroa parempi vaihtoehto-

to, koska se piiloutuu helposti maksajalta. Viime vuosikymmeninä välillisten verojen merkitys Suomen verojärjestelmässä on selvästi kasvanut. (Vilkkumaa 2014, 99.)

Pohjoismainen tuloveron malli, jossa ansio – ja pääomatulojen verotus on eriytetty sai alkunsa 1980 –luvulla (Verotuksen kehittämistyöryhmä 2010a, 44). Eriytetty tuloverojärjestelmä, jossa on kaksi tulolajia, on ollut käytössä Suomessa vuodesta 1993 alkaen (Niskakangas 2011, 89). Pääomatulo voidaan lyhyesti määritellä olevan tuottoa jollekin sijoittamiselle, esimerkiksi vuokra- ja osinkotulot ovat pääomatuloa. Kaikki muu tulo luetaan ansiotuloksi. Ansiotuloista yleisimpiä ovat palkat ja eläkkeet. (Vilkkumaa 2014, 118.)

Ansiotuloja verotetaan valtion progressiivisen tuloverotaulukon mukaan, pääomatulojen verotus sen sijaan on suhteellista, eli niitä verotetaan yhteisen verokannan mukaan (Niskakangas 2011, 81, 89). Nykyisessä verotusjärjestelmässä myös pääomatulojen verotukseen on tuotu hieman progressiota, eli verokanta nousee kun tulot ylittävät tietyn rajan (Vilkkumaa 2014, 107). Nykyiset pääomatuloveroprosentit ovat 30 prosenttia 40 000 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 32 prosenttia (Vilkkumaa 2014, 121).

Taulukko 1. Vuoden 2014 valtion tuloveroasteikko. (Henkilöasiakkaan tuloverotus, Vero-hallinto, hakupäivä 14.12.2014.)

Verotettava (euroa)	ansiotulo	Vero alarajan (euroa)	kohdalla	Vero alarajan ylittävästä osasta (%)
16 300 - 24 300		8		6,5
24 300 – 39 700		528		17,5
39 700 – 71 400		3 223		21,5
71 400 – 100 000		10 038,50		29,75
100 000 -		18 547		31,75

Pääomatuloista perittävä vero menee kokonaan valtiolle, kun taas ansiotuloveroista osansa saavat myös kunnat. Ansiotulojen kunnallisverotus on yleisesti ottaen suhteellista. Kunnallisverotuksen ja valtionverotuksen verotettava ansio-

tulo lasketaan erikseen ja niistä tehtävät vähennykset ovat erilaisia. Tästä syystä niiden verotuksellinen määrä voi poiketa toisistaan. (Niskakangas 2009, 33-34.)

3 OSAKEYHTIÖ

Osakeyhtiöitä on kahdenlaisia, listattuja ja listaamattomia osakeyhtiöitä. Listattujen, eli julkisten, osakeyhtiöiden osakkeet voivat olla julkisen kaupankäynnin kohteena. (Immonen & Nuolimaa 2012, 21.) Toinen merkittävä ero on se, että julkisen osakeyhtiön oma pääoma tulee olla vähintään 80 000 euroa. Yksityisellä osakeyhtiöllä oman pääoman vähimmäismäärä on 2 500 euroa. (Immonen jne, 27.)

Toisin kuin muissa yhtiömuodoissa osakeyhtiön voi perustaa yksikin luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö. (Immonen jne. 2012, 27). Osakeyhtiö on erillinen oikeushenkilö joten osakkeenomistajat eivät ole henkilökohtaisesti vastuussa yhtiön veloista tai muista velvoitteista (Vilkkumaa 2014, 32). Osakeyhtiö on myös itsenäisesti verovelvollinen (Vilkkumaa 2014, 127). Osakeyhtiöiden toimintaa säätelee osakeyhtiölaki ja yhtiöjärjestys. Myös muussa lainsäädännössä on osakeyhtiöitä koskevia säännöksiä. (Immonen jne. 2012, 33).

Useimmiten osakeyhtiön tarkoitus on tuottaa voittoa osakkeenomistajille. Muun tarkoituksen on tultava ilmi osakeyhtiön yhtiöjärjestyksessä. Osakeyhtiön varoja voidaan jakaa voitonjakona eli osinkona, varojen jakamisella vapaan oman pääoman rahastosta, alentamalla osakepääomaa, hankkimalla tai lunastamalla omia osakkeita sekä purkamalla yhtiö. (Raunio, Romppainen, Ukkola & Kotiranta 2010, 12.)

Osakeyhtiö maksaa vuonna 2014 verotettavasta tulostaan 20 prosenttia tuloveroa eli yhteisöveroa (Vilkkumaa 2014, 127). Osakeyhtiö tilittää tuloveroa etukäteen ennakkoveroina, ja ne määräytyvät viimeksi päättyneen verotuksen vahvistetun verotettavan tulon perusteella. Esimerkiksi tilikauden 2012 verotus on vahvistettu 31.10.2013, ja sen perusteella määrätään ennakot verovuodelle 2014. Ennakoihin voi hakea muutosta, mutta jos ne eivät riitä kattamaan verontarvetta, puuttuva määrä maksetaan jäännösverona. Vastaavasti palautus maksetaan veronpalautuksena. (Verohallinto 2010a, hakupäivä 14.2.2014.)

3.1 Osingon jakaminen

Jo kertaalleen verotetusta osakeyhtiön tilikauden voitosta osakeyhtiö voi jakaa tietyin edellytyksin omistajilleen osinkoa eli voitonjakoa. Osinko on saajalleen verotettavaa tuloa, joten näin syntyy kahdenkertaista verotusta. Tätä kahdenkertaista verotusta pyritään lieventämään osingonsaajan tuloverokohtelulla. Osinko voi olla saajalleen verotettavaa pääoma- tai ansiotuloa. Osa osingosta voi olla myös saajalleen verovapaata. Verokohtelun lähtökohtana on se, onko osingonsaaja luonnollinen henkilö vai yritys. (Vilkkumaa 2014, 127.)

Osingon jakamisen perustana on aina viimeksi vahvistettu tilinpäätös. Osingon jakamisesta päättää yhtiökokous. (Immonen jne 2012, 180.) Jos yhtiöjärjestyksessä on rajoitettu osingon jakamista, tulee sitä noudattaa ensisijaisesti (Vilkkumaa 2014, 69). Osakeyhtiölaissa on kuitenkin säädetty, että hallituksella on oikeus määrätä varojen jakamisen pääpiirteet. Vaikka yhtiökokouksella on oikeus päättää varojen jakamisesta, on hallituksen investointisuunnitelmat turvattava. (Immonen jne 2012, 180.)

Kaikki tilinpäätöksen yhtiöjärjestyksen mukainen jaettavissa oleva vapaa oma pääoma voidaan lähtökohtaisesti jakaa aina (Immonen jne 2012, 185). Yrityksen vapaaseen omaan pääomaan kuuluvat erät on selitetty jäljempänä. Yhtiön maksukyky on kuitenkin aina turvattava. Yhtiön varoja voidaan jakaa vasta, kun velkojien asema on turvattu. Maksukykyä tulee arvioida aina tulevaisuuden näkökulmasta. Siinä tulee ottaa huomioon muun muassa tulevat lainaerät ja muut suoritukset. (Immonen jne 2012, 185.)

3.1.1 Työpanokseen perustuva osinko

Työpanososingossa osingon määrä ei riipu osakkeiden omistususuudesta vaan osingon jakamisen perusteena on osakkaan tai hänen lähipiiriinsä kuuluvan henkilön työpanos. Osinko voi määräytyä esimerkiksi laskutuksen perusteella. (Verohallinto 2010a, hakupäivä 14.2.2014 ; Viitala 2014, 61.) Työpanososinko verotetaan aina ansiotulona. Saatua osinkoa on sen henkilön veronalaista tuloa, jonka työpanokseen osinko perustuu. (Verohallinto 2010a, hakupäivä

14.2.2014.) Vain listaamaton osakeyhtiö voi jakaa työpanokseen perustuvaa osinkoa. (Vilkkumaa, 132.)

Osingonsaajana voi olla myös muu henkilö kuin työpanososingosta verovelvollinen. Esimerkiksi verovelvollisen omistama yhtiö tai sukulainen on voinut saada osingon. Myös silloin osinko verotetaan työn suorittajan ansiotulona. Osingon saaneelle henkilölle tai yhtiölle ei synny tästä osingosta tuloveron alaista tuloa. Osingonsaaja on kuitenkin velvollinen suorittamaan saamastaan osingosta lahjaveroa. (Verohallinto 2010b, hakupäivä 14.2.2014.)

Työpanososingosta tulee maksaa työeläke- ja työttömyysvakuutusmaksua, jos osinko maksetaan muulle kuin osakkeenomistajalle. Työpanososinkoja ei saa Kirjanpitolautakunnan lausunnon mukaan merkitä tilinpäätökseen henkilöstökulaksi. Sen sijaan työpanososinkoon liittyvät lakisääteiset suoritukset, kuten sosiaaliturvamaksu, on sen tilikauden henkilöstömenoa, jolloin työpanososingosta on päätetty yhtiökokouksessa. Lisäksi liitetiedoissa ilmoitetaan työpanososingon osuus osingonjakoehdotuksesta. (Vilkkumaa, 133, 2014.)

3.1.2 Osakepääoman alentaminen

Osakeyhtiön omien osakkeiden myynnistä saadaan yleensä rahasuoritus yhtiön tilille. Osakepääoma ei välttämättä ole suoraan yhtiön varallisuutena. Se on kuitenkin sidottu yhtiöön sen toiminnan ajaksi, eikä sitä saa jakaa osakkeenomistajille ilman velkojan suostumusta. (Immonen jne. 2012, 159.) Vapaan oman pääoman saa sen sijaan palauttaa osakkeenomistajille vapaammin. Juuri tämä ominaisuus on suurin ero sidotun ja vapaan oman pääoman välillä. (Immonen jne. 2012, 159.)

Osakeyhtiölaissa määritellään tarkasti sidotun oman pääoman erät, joita ovat osakepääoma, arvonkorotusrahasto, käyvän arvon rahasto sekä uudelleenarvostusrahasto. Myös vara – ja ylikurssirahastot ovat sidottua omaa pääomaa. Vapaata omaa pääomaa ovat muut rahastot sekä edellisten tilikausien voitto. (OYL 624/2006 8:1.1-2 §.)

Yhtiökokous voi tietyissä tapauksissa päättää alentaa osakepääomaansa joko siirtämällä varoja vapaan oman pääoman rahastoon tai sellaisen tappion kattamiseen, johon vapaa oma pääoma ei riitä. Osakepääomaa ei saa kuitenkaan jäädä alle vähimmäisosakepääoman (2500/80 000euroa). (OYL 624/2006, 14:1.1§.) Sidotun oman pääoman jakaminen vaatii aina velkojainsuojamenettelyn. (Immonen jne. 2012, 178).

Velkojainsuojamenettelyllä pyritään turvaamaan velkojan asema tilanteissa, joissa velallisessa tapahtuu muutoksia, joihin velkoja ei voi kohtuudella varautua (Immonen jne. 2012, 162). Yhtiön on kuukauden kuluessa osakepääoman alentamisesta tehtävä hakemus rekisteriviranomaiselle. Viranomainen julkaisee kuulutuksen, jossa velkojille ilmoitetaan heidän oikeudestaan vastustaa osakepääoman alentamista ja eräpäivä. (Immonen jne. 2012, 162-163.) Oikeus koskee velkojia, joiden saatava yhtiöstä on syntynyt ennen kuulutuksen antamista (OYL 624/2006, 14:2. 1§).

3.1.3 Osingonjaon erityistilanteita

Yleensä osingonjako tapahtuu rahana, mutta se voidaan toteuttaa myös muuna omaisuutena, eli in natura. Järjestely edellyttää aina osingonsaajan suostumusta. Jos osinkona jaettavan omaisuuden tasearvo on pienempi kuin sen käypä arvo, siihen sanotaan sisältyvän piiloarvoa. Yhtiön maksukyky on kuitenkin turvattu, joten tällaisessa tilanteessa tulee ottaa huomioon myös omaisuuden käypä arvo kirjanpitoarvon lisäksi. Osingonsaajan verotuksessa omaisuus arvostetaan aina käypään arvoonsa. (Immonen jne 2012, 179.)

Osakeyhtiölaissa on määritelty vähemmistöosinko, jonka tarkoituksena on turvata vähemmistöosakkeenomistajien asemaa. Tavoitteena on, ettei yhtiö järjestelmällisesti jätä voittovaroja jakamatta osakkeenomistajille. Jos osinkoa ei makseta, osakkeenomistaja ei saa tuottoa sijoitukselleen. (Vilkkumaa 2014, 74-75). Osakkeenomistajilla, joilla on hallussaan vähintään yksi kymmenesosa kaikista osakkeista, on oikeus vaatia yhtiökokouksessa osinkona jaettavaksi vähintään puolet tilikauden voitosta. Voitosta vähennetään kuitenkin ensin yhtiöjärjestyksen mukainen yhtiöön jätettävä voiton osuus. Vähemmistöosinkoa ei myös

voi vaatia jaettavan yli 8 prosenttia yhtiön omasta pääomasta. (OYL 624/2006 13:7. 1 §.)

Peitellyllä osingonjaolla tarkoitetaan laillisen osingonjaon määritelmät ohittavaa osakeyhtiön voitonjaon luonteista varojen jakamista. Myös omien osakkeiden hankkimista tai lunastamista sekä sidotun oman pääoman alentamista osinkoverotuksen välttämiseksi katsotaan peiteltyksi osingonjakoiksi. (VML:1558/1995 4:29. 1-2 §.) Osakkeenomistajan tuloverotuksessa peitelty osingonjako verotetaan 70 prosenttisesti ansiotulona ja 30 prosenttisesti verovapaana tulona. Verovapaasta osasta huolimatta näin verotettu osinko tuo osakkeenomistajalle yleensä korkeamman verorasitteen. (Vilkkumaa 2014, 113.)

Oman pääoman sijoitusta, jota ei merkitä muuhun rahastoon, kutsutaan vastikkeettomaksi sijoitukseksi sijoitetun vapaan pääoman rahastoon (jäljempänä SVOP-rahasto). Tällainen oman pääoman sijoitus voi olla rahaa, muuta omaisuutta tai esimerkiksi pääomalainan muuttamista sijoitetuksi vapaaksi pääomaksi. Osakkeenomistaja ei saa sijoitustaan vastaan lisää yhtiön osakkeita. (Viitala 2014, 111.)

SVOP-rahastoon tehtyjä sijoituksia ei tarvitse ilmoittaa kaupparekisteriin, joten rahastoa käyttämällä on helppo vaikuttaa osakeyhtiön varoihin. Rahaston muutokset vaikuttavat yhtiön nettovarallisuuteen ja sitä kautta osakkeen matemaattiseen arvoon. Osakkeenomistajan tekemä sijoitus SVOP-rahastoon on verovapaata yhtiölle. Muissa tapauksissa sijoituksen verovelvollisuus tulee arvioida jokaisen tapauksen kohdalla erikseen. (Viitala 2014, 111-112.)

3.3 Holdingyhtiöt

Holdingyhtiörakenteessa liiketoimintaa harjoittavan yhtiön osakkeita eivät omista suoraan osakkaat, vaan holdingyhtiöt. Osakkaalla on siis oma osakeyhtiö, joka omistaa liiketoimintaa harjoittavan osakeyhtiön osakkeet ja osingonjako tapahtuu holdingyhtiön kautta. Holdingyhtiötä käyttämällä voidaan säädellä aikaa, jolloin osakas nostaa voittonsa. Esimerkiksi monen osakkaan osakeyhtiössä tämä voi olla toimiva malli, sillä jokainen osakas voi oman holdingyhtiönsä

kautta nostaa osingot silloin kun hänelle parhaiten sopii. Tällöin jaettavaa voittoa verotetaan vasta kun osakas nostaa ne holdingyhtiöstä. (Viitala 2014, 175-176.)

Holdingsyhtiön käyttö voi olla hyödyllistä silloin, kun myös osinkoa jakava yhtiö on listaamaton osakeyhtiö. Listaamattoman osakeyhtiön toiselta saamat osingot ovat kokonaan verovapaita. Jos osinkoa jakava yhtiö on pörssissä noteerattu, holdingsyhtiön käyttö edellyttää kymmenen prosentin omistusosuutta pörssiyhtiön osakkeista. (Viitala 2014, 175-176.) Kun omistusosuus ylittää kymmenen prosenttia, sijoitusta ei enää pidetä finanssisijoituksena ja osinkoa ei veroteta (Engblom jne 2013, 150). Jos omistusosuus on alle kymmenen prosenttia, osingot ovat holdingsyhtiölle kokonaan veronalaista tuloa. Lisäksi osinko on osakkaalle verotettavaa tuloa silloin, kun hän nostaa ne holdingyhtiöstä. (Viitala 2014, 175-176.)

4 NETTOVARALLISUUS

Nettovarallisuus on keskeisessä asemassa yrityksen voitonjaon verosuunnitelun kannalta. Nettovarallisuus saadaan vähentämällä yhtiön varoista yhtiön velat. (Viitala, 2014, 49.) Perusteena laskennalle käytetään lakia Varojen arvostamisesta verotuksessa (Vilkkumaa 2014,134). Nettovarallisuuden määrään voivat vaikuttaa yhtiössä tehdyt verotukselliset ratkaisut. Esimerkiksi verovuonna tehdyt poistot yleensä pienentävät nettovarallisuutta. On tärkeää huomata, että yrityksen nettovarallisuudella on osakkeenomistajan osingon verotukseen merkittävä vaikutus. Nettovarallisuus lasketaan osingon nostettavissaolovuotta edeltävänä vuonna päättyneen tilikauden taseesta. (Viitala 2014, 49-51.)

Esimerkki: Yhtiön tilikausi päättyi 31.12.2013 ja osingonjakopäätös tehtiin 31.3.2014. Osinko on nostettavissa heti. Osinkoverotuksen perusteena käytävä nettovarallisuus lasketaan 31.12.2013 päättyneen tilikauden taseesta.

Esimerkki: Yhtiön tilikausi päättyi 30.6.2013 ja osingonjakopäätös tehtiin 14.8.2013. Osinko on nostettavissa heti. Osinkoverotuksen perusteena käytävä nettovarallisuus lasketaan 30.6.2012 päättyneen tilikauden taseesta.

Kaikki yhtiön varat ja velat otetaan huomioon nettovarallisuutta laskettaessa riippumatta siitä, ovatko ne elinkeinotoiminnan tulolähteeseen kuuluvia, verovapaita tai veronalaisia (Engblom, Holla, Järvinen, Kellas, Lampinen, Lepistö, Nuotio, Paronen, Rautajuuri, Sandelin, Torkkel, & Äimä, 2013, 732). Yhtiön varoihin lasketaan käyttö-, vaihto-, sijoitus- ja rahoitusomaisuus, muu omaisuus sekä ne pitkävaikutteiset menot, joilla on varallisuusarvoa. Laskennalliset verosaamiset eivät kuulu yhtiön varoihin. (Laki varojen arvostamisesta verotuksessa 1142/2005 2:2.2 §.) Tilinpäätöstiedoista saadaan yleensä varojen nettovarallisuusarvot, kunhan otetaan huomioon mahdolliset poikkeukset tuloverotusarvoon (Vilkkumaa 2014, 135).

Yhtiön velkaa on taseeseen merkityt vieraan pääoman erät sekä esimerkiksi luonteeltaan vierasta pääomaa oleva pääomalaina. Laskennallista verovelkaa ei oteta huomioon velkana. (Laki varojen arvostamisesta verotuksessa 1142/2005 2:2.3 §.) Osakeyhtiön oma pääoma, rahastot, varaukset ja poistoero eivät ole nettovarallisuuden laskennassa huomioon otettavia velkoja. Velkojen nimelisarvoa käytetään pääsääntöisesti velkojen arvostamisessa. (Vilkkumaa 2014, 135.) Laskennallisella verovelalla –ja saamisella tarkoitetaan esimerkiksi tuottojen ja niitä vastaavien kulujen jaksotuseroista johtuvia väliaikaisia eroja. Laskennallisella verovelalla –ja saamisella ei siis tarkoiteta tavanomaista tuloverojaksotusta. (Edilex 2006, hakupäivä 3.5.2014.)

Liitteenä 1 on tase, josta on laskettu alla oleva nettovarallisuuslaskelma. Taseeseen on merkitty kursiivilla arvot jotka on otettu nettovarallisuuslaskelmassa huomioon. Esimerkkiyrityksen varoina otetaan huomioon kaikki taseeseen merkityt varat ja velat. Yhteensä yrityksen varat ovat siis 785 000e. Velat yrityksellä ovat yhteensä 51 000e. Nettovarallisuudeksi saadaan siis 734 000e. Koska yrityksen kaikki taseen varat ja velat ovat nettovarallisuuslaskelmassa huomioon otettavia, yrityksen nettovarallisuus on sama kuin sen oma pääoma yhteensä.

Taulukko 2. Nettovarallisuuslaskelma esimerkkiyrityksestä A. (LIITE 1)

Nettovarallisuuslaskelma	
+ pitkävaikutteiset menot	-
+ aineettomat oikeudet	-
+ maa- ja vesialueet	-
+ rakennukset ja rakennelmat	-
+ koneet ja kalusto	3 000,00
+ osakkeet ja osuudet	587 000,00
+ vaihto-omaisuus	5 000,00
+ saamiset	22 000,00
+ rahat ja pankkisaamiset	168 000,00
Varat yhteensä	785 000,00
- velat	51 000,00
Nettovarallisuus	734 000,00

4.1 Osakkeen matemaattinen arvo

Osakkeen matemaattinen arvo saadaan jakamalla yrityksen tarkistettu nettovarallisuus osakeyhtiön ulkona olevien osakkeiden määrällä. Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet jätetään laskelman ulkopuolelle. (Engblom, 2013, 732.) Nettovarallisuuden laskemisessa käytetään pohjana aina osingon nostettavissaolovuotta edeltävänä vuonna päättynyttä tilikauden tasetta. Esimerkiksi verovuodelle 2014 osakkeen matemaattinen arvo lasketaan vuonna 2013 päättyneen tilikauden taseen perusteella. (Viitala 2014, 49.)

KAAVA 1. Osakkaan osakkeiden matemaattisen arvon laskentakaava

$$\frac{\text{Nettovarallisuus}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden määrä}} \times \text{Osakkaan osakkeiden lkm}$$

Vuoden 2014 jälkeen osakkeen matemaattista arvoa käytetään sen osan määrittämiseen, mikä osa osingosta verotetaan osittain verovapaana pääomatulona ja mikä osa ansiotulona. Vanhassa järjestelmässä osakkeen matemaattisen arvon pohjalta osinko jaettiin verovapaaseen osaan sekä pääomatulona että ansiotulona verotettaviin osiin. Tältä osin nettovarallisuuden merkitys osingon verotuksessa ei ole muuttunut. (Viitala 2014, 47.)

4.2 Osakaskohtaiset oikaisut

Matemaattisen arvon laskemisen jälkeen on otettava huomioon myös osakaskohtaiset oikaisut. Vasta tämän jälkeen osinko jaetaan ansio- ja pääomatuloksi. (Viikkumaa 2014, 139.) Osakaskohtaisia vähennyksiä tehdään, jos osakkaalla on yhtiöstä osakaslainaa tai hänen käytössään on yhtiön omistama asunto. (Viikkumaa 2014, 139.) Osakaskohtaisilla oikaisuilla on osingon verotukseen keskeinen merkitys (Viitala 2014, 57).

Osakaslaina vähennetään osakkaan osakkeiden matemaattisesta arvosta tiettyjen ehtojen täytyttyä. Jos osakeyhtiö harjoittaa toimintaa, jonka pääsääntöisenä

tarkoituksena on tuottaa taloudellista voittoa, osakslaina on osakkeenomistajan tai hänen perheenjäsenensä, puolison tai alle 17-vuotiaan lapsen ja osakas omistaa vähintään kymmenen prosenttia osakkeista yksin tai perheenjäseniensä kanssa. Osakslainan määrä vähennetään osakkaan osakkeiden matemaattisesta arvosta. (Vilkkumaa 2014, 139–140., taulukko 2.)

Jos osakas on verovuoden aikana käyttänyt yhtiön varoihin kuuluvaa asuntoa omana tai perheensä asuntona, voidaan joutua tekemään vähennys. Vähennys tehdään jos osakas omistaa yksin, perheensä kanssa tai välillisesti yli 50 prosenttia osakkeista, ja ei ole työsuhteessa osakeyhtiöön tai osakas omistaa yli 30 prosenttia osakkeista ja on johtavassa asemassa osakeyhtiössä. Tällöin osakkaan osakkeiden matemaattisesta arvosta vähennetään yhtiön nettovarallisuuden kuuluvan asunnon arvo. (Vilkkumaa 2014, 141.)

Esimerkki 1:

Yritys Oy:n edellinen tilikausi oli 1.1.-31.12.2013. Osakas A omistaa Yritys Oy:n osakkeista 400 kpl ja Osakas B loput 600 kpl. Osakkaat päättävät osingonjaoista 22.3.2014 yhtiökokouksessa. Osinkoa jaetaan 20 euroa / osake. Osinko on nostettavissa heti. Osakas B:llä on osakslainaa Yritys Oy:ltä 20 000€ tilikauden 2013 päättyessä. Yrityksen nettovarallisuus taseesta 2013 on 1 000 000€.

Taulukko 3. Esimerkkilaskelma

	Osakas A	Osakas B
Osakkeen matemaattinen arvo	400 000	600 000
-osakslaina		-20 000
=Osakkeen oikaistu matemaattinen arvo	400 000	580 000
Osinko	8 000	12 000
8% vuotuista tuottoa vastaava määrä	32 000	46 400
ei ylity, eli:		
25% osingosta pääomatuloa	2 000	3 000

Taulukossa 3 on esimerkkilaskelma osakaskohtaisesta oikaisusta, kun osakkaalla on tilikauden päättyessä osakaslainaa yhtiöltä. Osakkeiden matemaattinen arvo on saatu jakamalla nettovarallisuus ulkona olevien osakkeiden määrällä (esimerkissä 1000kpl). Osakkaan osakkeiden matemaattinen arvo saadaan kertomalla edellinen tulos osakkaan omistamilla osakkeilla, eli 400:lla ja 600:lla. Osakkaan B osakaslaina vähennetään näin saadusta osakkaan osakkeiden matemaattisesta arvosta.

Osinkojen määrä ei ylitä kummankaan osakkaan kohdalla osakkeiden matemaattiselle arvolle laskettua kahdeksan prosentin vuotuista tuottorajaa, eikä 150 000e rajaa. Tällöin osinko on saajalleen 25% pääomatuloa. Huomattava on myös, että osingoista on toimitettava ennakonpidätys. Koska osinko on ollut nostettavissa 21.3.2014, on ennakonpidätys toimitettava maaliskuun kausiveroilmoituksella, vaikka osinko nostettaisiinkin vasta myöhemmin (Verohallinto 2014b, hakupäivä 6.4.2014)

4.3 Nettovarallisuuden kasvattaminen

Osinkoverouudistuksen yksi tavoitteista on kannustaa osakkeenomistajia nettovarallisuuden kasvattamiseen. Mitä enemmän yhtiössä on nettovarallisuutta, sitä paremmat mahdollisuudet osakkeenomistajalla on nostaa 25 prosenttisesti verotettua huojennettua osinkoa. Osinkoverouudistuksessa osakkeen matemaattiselle arvolle laskettua vuotuista tuotto-osuutta on laskettu kahdeksaan prosenttiin. Muutos tarkoittaa käytännössä sitä, että samalla nettovarallisuuden määrällä saadaan aiempaa pienempi osinko kevyemmin verotettuna nettovarallisuusosinkona. (Viitala 2014, 149-150.)

Osinkoverotuksen näkökulmasta nettovarallisuuden kasvattaminen osakaskohtaisesti oli ennen uudistusta tavoiteltavaa 666 667 euroon asti. Tällä nettovarallisuuden määrällä osakkeenomistaja pystyi nostamaan vuosittain 60 000 euron verovapaan osingon. Uusi järjestelmä kannustaa nettovarallisuuden kasvatta-

miseen aina 1 875 000 euroon asti. Tällä nettovarallisuuden määrällä osakas voi nostaa vuosittain kevyesti verotetun 150 000 euron osingon enimmäismäärän. Oletuksena on, etteivät osakaskohtaiset oikaisut pienennä osakkaan osakkeiden matemaattista arvoa. (Viitala 2014 150-151.)

Osakeyhtiön nettovarallisuutta voidaan kasvattaa muun muassa:

1. Voittovarojen jättämisellä osakeyhtiöön
2. Oman pääoman sijoittamisella
3. Osakaskohtaisten oikaisujen minimiointi: maksamalla pois osakaslaina tai lopettamalla osakeyhtiön omistaman asunnon käyttö osakkaan asuntona
4. Aktiivisella omaisuuden arvon kasvattamisella, kuten uudelleen investoinneilla
5. Sijoittamalla oikeanlaista, nettovarallisuutta kasvattavaa varallisuutta osakeyhtiöön

Lähde: Vilkkumaa M. 2014, s. 191

5 VEROUUDISTUKSEN TAUSTAT JA TAVOITTEET

5.1 Verotuksen kehittämistyöryhmä 2010

Valtiovarainministeriö asetti syksyllä 2008 verotuksen kehittämistyöryhmän, jonka jäsenenä oli yhdeksän talouden eri asiantuntijaa. Työryhmän tehtävänä oli tarkastella silloisen verojärjestelmän uudistustarpeita. Työryhmän väliraportti julkaistiin kesäkuussa 2010, ja erityisesti pääoma – ja yritysverotuksen osalta se sisälsi konkreettisia muutosehdotuksia. (Verotuksen kehittämistyöryhmä 2010b, 9.) Keskeisinä tavoitteina työryhmällä oli laatia uudistus, joka parantaa oikeudenmukaisuutta, käyttää talouden resursseja tehokkaasti sekä parantaa Suomen asemaa kansainvälisessä verokilpailussa. Lisäksi julkisen talouden rahoitusaseman vahvistamista niin vero – kuin kasvuvaikutuksella pidettiin tärkeänä. (Verotuksen kehittämistyöryhmä 2010a, 71.)

Työryhmän esityksessä pääomatuloverotuksen painopistettä haluttiin siirtää yhtiön verotuksesta henkilöverotukseen. Yhteisöverokannan tulisi olla sellainen, että myös kansainvälisesti toimivat yritykset saisivat riittävät kannusteet investointeihin ja voiton näyttämiseen Suomessa. (Verotuksen kehittämistyöryhmä 2010b, 23.)

Työryhmän tavoitteena on osinkoverouudistuksen osalta se, että se olisi investointien ja niiden rahoituksen suhteen mahdollisimman tasapuolinen. (Verotuksen kehittämistyöryhmä 2010a, 18.) Aikaisempi verotusmalli vaikutti työryhmän teettämien arvioiden mukaan omistajien ja yritysten käyttäytymiseen. Järjestelmä kannusti yhtiön nettovarallisuuden kasvattamiseen, mutta eri tavoin eri kokoisilla yrityksillä. Järjestelmä oli siis epäneutraali. Selvitysten mukaan verotus suosi listaamattomia yhtiötä investoimaan pysyvien sijoitusvarallisuuteen liike-toimintaan kuuluvien investointien sijaan. (Verotuksen kehittämistyöryhmä 2010a, 17-18.)

5.2 Hallituksen linjaukset 2011

Vuonna 2011 Jyrki Kataisen hallitusohjelmassa on listattu useita talouspoliittisia tavoitteita. Se tähtää muun muassa talouden kasvupotentiaalin vahvistamiseen, työllisyysasteen nousuun sekä kansainvälisen kilpailukyvyn parantamiseen. Myös julkisen talouden rahoituspohjan vahvistaminen ja valtiontalouden velan ja bruttokansantuotteen suhteen laskuun saaminen. (Valtioneuvosto 2011, 9.) Hallitus linjaa tavoitteekseen tuloerojen kaventamisen keinoiksi esimerkiksi pääomaverotuksen nostolla (Valtioneuvosto 2011, 11).

Pääoma- ja osinkoverotuksen osalta hallitus linjasi, että pääomatuloverokantaa nostetaan 28 prosentista 30 prosenttiin ja uutena veron porrastus niin, että yli 50 000 euron osalta veroprosentti on 32 prosenttia. Näiden on arvioitu tuovan valtiolle lisää verotuloja noin 150 miljoonaa euroa. Listaamattomien yritysten osinkoverotukseen hallitus ehdottaa osinkokaton alentamista 90 000 eurosta 60 000 euroon (Valtioneuvosto 2011, 80). Osinkokaton alentamisen on arvioitu tuovan lisää verotuloja 50 miljoonaa euroa (Valtioneuvosto 2011, 80).

5.3 Hallituksen ensimmäinen esitys 2013

Hallitus esitti maaliskuussa 2013 osana valtiontalouden linjauksia muutoksia muun muassa tuloverolakiin ja elinkeinotulon verottamisesta annettuun lakiin (Finlex 2013, hakupäivä 30.3.2014). Päätöksessä esitettiin yhteisöverokannan alentamista 4,5 prosentilla 20 prosenttiin. Päätös perustui halukkuuteen lisätä investointeja, vahvistaa kasvua, mahdollistaa uusia työpaikkoja ja turvata yritysten palkanmaksukykyisyys. (Valtioneuvosto 2013, hakupäivä 30.3.2014.)

Hallitus ehdotti myös osinkoverojärjestelmään uudistuksia. Ansiotulo-osingot olisi poistettu ja kaikki osingoista saadut tuotot verotettu pääomatulona. Listaamattomien osakeyhtiöstä saatu osinko olisi muutettu kokonaan veronalaiseksi ja listaamattoman osakeyhtiön jakamaa osinkoa olisi verotettu 25% pääomatulona nettovarallisuudesta laskettuun kahdeksaan prosenttiin asti. Ylimenevä osinko

olisi ollut kokonaan veronalaista pääomatuloa. (Valtioneuvosto 2013a, hakupäivä 30.3.2014.)

Kehysriihen päätös aiheutti paljon julkista keskustelua osinkoverotuksen oikeudenmukaisuudesta ja pörssiosinkojen verotuksen kiristymisestä (Yle, hakupäivä 30.3.2014). Huhtikuun alussa hallitus päätti muuttaa kehysriihessä ehdotettua lakimuutosta osinkoverouudistuksen osalta. Tehty muutos kiristi suurten nettovarallisuuden yhtiöiden verotusta verrattuna kehysriihessä esitettyyn. Pörssiyhtiöiden jakamien osinkojen verotusta laskettiin 85 prosenttisesti veronalaiseksi. (Valtioneuvosto 2013b, hakupäivä 30.3.2014.) Lopullista päätöstä käsitellään tarkemmin opinnäytetyön seuraavassa kappaleessa.

5.4 Hallituksen päätös 2013

Hallituksen lopullinen päätös esiteltiin joulukuussa 2013. Päätöksessä muutettiin sekä tuloverolakia että elinkeinotulon verottamisesta annettua lakia. (Finlex 2013, hakupäivä 28.3.2014.) Muutokset perustuvat suurelta osin hallitusohjelmaan, jonka tavoitteina on muun muassa yritysten työllistämisen, kasvu-, ja investointimahdollisuuksien parantaminen (Viitala 2014, 27).

Hallitus päätti alentaa yhteisöverokantaa 24,5 prosentista 20 prosenttiin vuodesta 2014 alkaen. Verokannan laskua voidaan pitää merkittävänä, mitä kuvastaa osaltaan se, että lakiin kirjattiin erityinen voimaantulosäännös. Siirtymäsäännöksen mukaan uutta alemmaa yhteisöverokantaa ei sovelleta tilanteissa, jossa päätös yhteisön tilikauden muutoksesta on tehty 21.3.2013 tai sen jälkeen, vaikka tilikausi päättyisikin vuonna 2014. Säännöksen tarkoituksena on puuttua tilanteisiin, joissa yhteisön tilikautta on muutettu alemman yhteisöverokannan tuoman verohyödyn takia. (Viitala 2014, 27-28.)

Osinkoverotusta koskevat muutokset tulivat voimaan vuoden 2014 alusta luki- en. Säädöksiä sovelletaan osinkoihin, jotka ovat nostettavissa 1.1.2014 tai sen jälkeen. (Verohallinto 2014a, hakupäivä 28.3.2014.) Uudistus on merkittävin vuosikymmeneen. Julkisesti noteeratun yhtiön saamien osinkojen veronalainen osuus nostettiin 70 prosentista 85 prosenttiin, listaamattoman yhtiön jakamien

osinkojen verovapaa osuus poistuu sekä matemaattiselle arvolle laskettu tuottoprosentti laskee yhdeksästä prosentista kahdeksaan. Lisäksi listatun osakeyhtiön listaamattomalle yhtiölle jakamat osingot ovat uudistuksen jälkeen kokonaan veronalaisia. (Finlex 2013, hakupäivä 28.3.2014.)

Osinkoverouudistuksen osalta hallitus päätti kehysriihen päätöksestä poiketen säilyttää ansiotulo-osingot (Finlex 2013, hakupäivä 28.3.2014, taulukko 3). Syyinä oli erityisesti pelko tulonmuunto-ongelman kasvamisesta. Ansiotuloosingoista luovuttaessa osakkaan verotus olisi keventynyt huomattavasti yli kahdeksan prosentin vuotuisen tuoton ylittävältä osalta. Sen pelättiin kasvattavan liikaa osinkona ja palkkana nostettavien tulojen verotuksen eroja. (Viitala 2014, 33.) Osana verouudistusta myös pääomatuloveron progressiota kiristettiin kevään kehysriihipäätösten mukaisesti. (Finlex 2013, hakupäivä 28.3.2014.)

Luonnolliselle henkilölle julkisesti noteeratun yhtiön jakamasta osingosta 85 prosenttia on veronalaista pääomatuloa ja 15 prosenttia verovapaata. Muun kuin julkisesti noteeratun yhtiön jakamasta osingosta 25 prosenttia on veronalaista pääomatuloa ja 75 prosenttia verovapaata, kuitenkin enintään 150 000 euroa ja osakkeen matemaattiselle arvolle laskettua kahdeksan prosentin vuotuista tuottoa vastaavaan määrään saakka. Kahdeksan prosentin ylittävä osa osingosta on 75 prosenttia veronalaista ansiotuloa. Euromääräisen rajan ylittävältä osalta osinko on 85 prosenttisesti veronalaista pääomatuloa. (Verohallinto 2014a, hakupäivä 28.3.2014.)

Osana osinkoverouudistusta ennakonpidätyksen toimittaminen osingoista tuli pakolliseksi listaamattomalle yhtiölle. Ennen ennakonpidätys koski vain julkisia osakeyhtiöitä. Vuodesta 2014 alkaen osingosta on toimitettava ennakonpidätys jo, kun osinko on osingonsaajan nostettavissa. Ennakonpidätykset tulee ilmoittaa sen ilmoitusjakson kausiveroilmoituksella, jolloin osinko on ollut osingonsaajan nostettavissa, vaikka osinko nostettaisiin vasta myöhemmin. (Verohallinto 2014b, hakupäivä 28.3.2014.)

Listaattonmat yrityksen jakamista osingoista ennakonpidätys toimitetaan 7,5 prosentin suuruisena 150 000 euroon asti ja sen ylimenevältä 27 prosentin mu-

kaan (Verohallinto 2014a, hakupäivä 6.4.2014). Säännöksen perustana on, että alle 150 000 euron osingot verotetaan 25 prosenttisesti veronalaisena pääomatulo-osinkona, jolloin ennakonpidätys vastaa osakkeenomistajan todellisen veron määrää. Yli 150 000 ylittävältä osalta prosentti on laskettu siten, että veron tarve ja ennakonpidätys vastaavat mahdollisimman hyvin toisiaan. (Verohallinto 2014a, hakupäivä 6.4.2014: Viitala 2014, 46-47.)

Hallitus päätti myös sijoitetun vapaan pääoman-rahaston jakamisen verotuksesta. Aikaisemmin SVOP-rahaston palautuksista ei ollut tarkkoja säännöksiä ja listatun ja listaamattoman osakeyhtiön jakamia varoja käsiteltiin samalla tavalla. Verohallinnon ohjeen mukaan varojen alkuperä määräsi palautuksen verokohtelusta ja yhtiön tuli selvittää varojen alkuperä. (Viitala 2014, 114.)

Hallitus päätti vuonna 2014 voimaan tulevasta lakimuutoksesta, jonka mukaan SVOP-rahastosta nostettuja varoja verotetaan. Listatusta yhtiöstä saadut SVOP-palautukset käsitellään aina osingonjakona. Listaamattomassa yhtiössä varojen jako voi olla myös luovutusta. Ehtona palautuksen käsittelemisestä luovutuksena on, että pääomanpalautuksesta päätettäessä sijoituksesta on kulunut enintään kymmenen vuotta ja verovelvollinen esittää luotettavan selvityksen siitä, että voitonjako on pääoman palautusta, eikä esimerkiksi yritysjärjestelyissä muodostunutta omaa pääomaa. (Finlex 2013, hakupäivä 6.4.2014.) Laissa on siirtymäsäännös, jonka mukaan pääoman palautusten verotuksessa käytetään aiempaa verohallinnon ohjetta vuoden 2015 loppuun asti, jos pääoma on sijoitettu yhtiöön ennen vuotta 2014 (Viitala 2014, 117).

Vuoden 2014 alusta lukien myös osinkoja koskevaa ketjuverotusta ja kansainvälisiä osinkoja koskevia verosäännöksiä muutettiin. Ketjuverotusta koskeva suurin muutos on, että listaamattoman yhtiö listatulta yhtiöltä saadut osingot muutettiin kokonaan veronalaiseksi. Sääntelyn tarkoituksena on hallituksen esityksen mukaan se, että yksityishenkilön ja yhteisön julkiselta osakeyhtiöltä saamien osinkojen verotus olisi samantasoinen. (Finlex 2013, hakupäivä 5.4.2014.) Veromuutoksella pyritään myös vähentämään holdingyhtiöiden käyttöä (Viitala 2014, 31).

Hallituksen päätös sisälsi myös lukuisia muita muutoksia elinkeinotulon verotamisesta annettuun lakiin. Esimerkiksi edustusmenot säädettiin kokonaan vähennyskeltottomiksi entisen 50%:n sijaan. Lisäksi yhteisöjen korkovähennysoikeutta rajoitettiin ja laskentaperusteita muutettiin. Vähennysoikeus laskettiin 30 prosentista 25 prosenttiin. Tuotannollisten investointien korotettuja poistoja sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisävähennys vuosilta 2013-2015 päätettiin lopettaa vuoden 2014 loppuun. (Finlex 2013, hakupäivä 5.4.2014.)

Yhteisöverokannan alentaminen vähentää valtion yhteisöverotuottoa arviolta noin 870 miljoonalla eurolla. Osinkoveromuutoksen osa julkisesti noteraatuista yhtiöistä saadun osingon veronalaisen osuuden korottamisen arvioidaan lisäävän pääomatuloverotuottoa 50 miljoonaa euroa vuosittain. Listaamattomien yhtiöiden jakamien osinkojen veromuutokset tuovat verotuloja lisää 54 miljoonaa euroa pääomatuloverotuottoa 54 miljoonaa sekä ansiotuloverotuottoa 166 miljoonaa euroa. (Finlex 2013, hakupäivä 5.4.2014.)

Taulukko 4. Osinkojen verotus vuonna 2014. (Viitala, T. 2014. Osakeyhtiön voitonjaon verotus. Helsinki: lakimiesliiton kustannus.)

	Jakajana osakeyhtiö (oy)	Jakajana julkinen osakeyhtiö (oyj)
Saajana luonnollinen henkilö	25% pääomatuloa 75% verovapaata	85% pääomatuloa 15% verovapaata
	Enintään 8% osakkeen matemaattisesta arvosta, ylimenevästä: 75% ansiotuloa, 25% verovapaata	
	150 000e ylittävältä osalta 85% pääomatuloa 15% verovapaata	
Saajana osakeyhtiö (oy)	100% verovapaata	100% veronalaista, ellei osingonsaaja omista jakajayhtiön pääomasta <u>vähintään 10%:a</u> , jolloin 100% verovapaata
Saajana julkinen osakeyhtiö (oyj)	100% verovapaata	100% verovapaata

6 VEROTUKSEN MUUTOS

Tässä kappaleessa käsitellään osinkoverotuksen muutosta eri tilanteissa. Ensimmäisen alaotsikon alla esitellään muutos kun osingonsaajana on osakeyhtiö tai julkinen osakeyhtiö. Toisessa alakappaleessa käsitellään luonnollisen henkilön saamia osinkoja. Verotuksen muutos esitellään liitteenä olevien laskelmien perusteella. Työssä keskitytään enimmäkseen luonnollisen henkilön muista kuin julkisesti noteeratuista osakeyhtiöstä saatuihin osinkoihin.

Työssä käsitellään myös osakkaan ja osakeyhtiön kokonaisverotusta, vaikka osakeyhtiö ja sen osakas ovat itsenäisiä verovelvollisia. Opas tehdään omistajayrittäjille, on tärkeää ottaa myös kokonaisveroasteen muutos laskelmissa huomioon. Osinkoverouudistus ja yhteisöveron alentaminen ovat osa samaa kokonaisuutta, eikä niitä voi käsitellä irrallisena. Kokonaisveroasteen muutos kertoo uudistuksen todelliset vaikutukset.

Ojalan (2014, 46) mukaan vuoden 2014 verouudistuksen myötä omistajayrittäjän ja osakeyhtiön kokonaisveroaste ei muutu pitkällä tähtäimellä. Sen sijaan vuonna 2014 verotus kiristyy hieman, sillä osinkoja verotetaan uusien säädösten mukaisesti, kun taas yhtiön tuloverotuksessa on käytetty vuodelta 2013 korkeampaa yhteisöveroprosenttia. Vuonna 2015 kokonaisverorasitus palaa entiselle tasolle.

6.1 Osingonsaajana osakeyhtiö

Julkisen osakeyhtiön saamat osinkotulot ovat aina verovapaata tuloa. Osinkojen liikkuminen listattujen osakeyhtiöiden välillä on tarkoitettu verovapaaksi. Tällä periaatteella vältetään ketjuverotuksen moninkertaistuminen. (Engblom jne 2013, 150.)

Listaamattomien osakeyhtiöiden väliset osingonjaot ovat kokonaan verovapaata tuloa. Listatun osakeyhtiön listaamattomalle osakeyhtiölle jakama osinko on kokonaan verotettavaa tuloa, kun osakkeiden omistusosuus on alle kymmenen prosenttia. Jos omistusosuus ylittää 10 prosenttia, on osinko kokonaan verovapaata. (Finlex 2013, hakupäivä 6.4.2014.)

Taulukossa 4 on kuvattu verotuksen muutos listaamattoman yhtiön saaduista osingoista listatulta yhtiöltä. Osakeyhtiöt maksavat saaduista osinkotuloistaan yhteisöveroä. Uudistuksen jälkeen kaikki listatun listaamattomalle jakama osinko on verotettavaa, jolloin osakeyhtiön maksama veron määrä 1 000 euron osingosta on 200 e.

TAULUKKO 5. Listaamattoman yhtiön saamat osingot listatulta yhtiöltä

Ennen		Nyt	
Osinko 1000e		Osinko 1000e	
75 % verotettavaa tuloa	750e	100% verotettavaa tuloa	1 000e
25 % verovapaata	250e		
Yhteisövero 24,5 %		Yhteisövero 20%	
(750x0,24,5)	184e	(1000x0,20)	200e

6.2 Osingonsaajana luonnollinen henkilö

Luonnollisen henkilön julkisesti noteeratulta osakeyhtiöltä saatujen osinkojen verotus on uudistuksen jälkeen kiristynyt. Ennen 30 prosentin verovapaata osuutta kavennettiin 15 prosenttiin. Taulukossa 6 on kuvattu verotuksen muutos, kun luonnollinen henkilö saa julkisesti noteeratulta osakeyhtiöltä 1 000 euroa osinkoa. Pääomatuloverokantaa laskettaessa on otettava huomioon vuosittainen saajakohtainen 40 000 euron pääomatulon raja. Myös kevyesti verotetun pääomatulo-osingon vuosittainen 150 000 euron raja on osakaskohtainen ja siihen lasketaan mukaan kaikki osakkaan saamat osinkotulot ve.

Taulukko 6. Luonnollisen henkilön saamat osingot julkiselta osakeyhtiöltä

Ennen uudistusta		Uudistuksen jälkeen	
Osinko	1 000	Osinko	1 000
Pääomatuloa 70%	700	Pääomatuloa 85%	850
Verovapaata 30%	300	Verovapaata 15%	150
Verot:		Verot:	
Pääomatulovero 30%	210	Pääomatulovero 30%	255

Luonnollisen henkilön osakeyhtiöltä saamaa osinkoa on käsitelty työssämme neljän esimerkkiyrityksen avulla. Esimerkilaskelmissa ennen uudistusta sarake tarkoittaa vuonna 2013 nostettavissa olleita osinkoja, joita on verotettu vanhoilla verosäännöksillä. Uudistuksen jälkeen tarkoittaa vuonna 2014 nostettavissa olevia osinkoja ja niiden verojen laskennassa on käytetty uudistuneita verotussäännöksiä.

Yhtiön kokonaisveroastetaulukossa on laskettu yhteen yhtiön maksama yhteisövero ja osakkaiden maksama osinkovero. Saatua kokonaisveron määrää on verrattu yhtiön verotettavaan tulokseen. Kokonaisverotaulukossa on otettu huomioon myös muutosvaiheen kokonaisveroaste. Muutosvaihe tarkoittaa vuonna 2014 nostettavissa olevia osinkoja. Näitä osinkoja jaettaessa yhtiö on

joutunut maksamaan yhteisöveroa tuloksestaan vanhan korkeamman yhteisöverokannan mukaan.

Laskelmissa ansiotuloveroprosenttina on käytetty 41 %. Halusimme valita ansiotuloveroon korkeamman prosentin kuin pääomatuloverotuksessa, mutta mielestämme marginaaliveroprosentti 53 % oli kuitenkin liian korkea. Sen käyttö olisi antanut mielestämme vaikutelman, että ansiotulona verotettavat osingot ovat epäedullisia saajalleen.

6.2.1 Esimerkkiyritys A

Esimerkkiyritys A:lla on yksi osakas, joka omistaa kaikki yhtiön osakkeet (Liite 2). Yhtiön nettovarallisuus on 734 000 euroa. Koska osakas omistaa kaikki esimerkkiyrittäjän osakkeet, osakkeiden matemaattinen arvo on sama kuin osakeyhtiön nettovarallisuus. Osinkoa jaetaan 60 000 euroa. Vuoden 2013 osinkoverotuksen mukaan yhtiön nettovarallisuus mahdollistaa näiden osinkojen nostamisen verovapaasti. Vuonna 2013 osinko oli siis saajalleen täysin verovapaa.

Vuonna 2014 osingon nostaminen aiheuttaa veroseuraamuksia. Koska osinko ylittää 8 % osakkeiden matemaattisesta arvosta, osingosta maksetaan sekä pääoma- että ansiotuloveroa. Pääomatuloksi tulee 14 680 euroa ja ansiotuloksi 690 euroa. Näistä maksetaan veroa yhteensä 4 798 euroa. Osingon kokonaisveroaste on 8,0 %.

Muutosvaiheessa yrityksen kokonaisveroaste kasvaa huomattavasti. Tähän vaikuttaa se, että yritys maksaa veroja vielä korkeamman yhteisöverokannan 24,5% mukaan, mutta osinkoja verotetaan jo v. 2014 voimaantulleiden muutosten mukaan.

Esimerkkiyritys A:lle on laskettu, miten osakaskohtaiset oikaisut vaikuttavat osinkojen verotukseen (Liite 4). Yhtiön nettovarallisuus on edelleen 734 000 euroa ja osakas omistaa yksin kaikki osakkeet. Osakkaalla on osakaslainaa

20 000 euroa sekä hänellä on käytössään yrityksen omistama asunto, jonka taasearvo on 200 000 euroa. Osakkaan osakkeiden matemaattisesta arvosta vähennetään nämä luvut, jolloin saadaan oikaistu matemaattinen arvo. Tämän oikaistun matemaattisen arvon perusteella lasketaan huojennetun nettovarallisuusosingon määrä.

Koska vuonna 2013 yhdeksän prosentin raja ylittyy, osingosta maksetaan ansiotuloveroa 3 943 euroa. Vuonna 2014 osingosta maksetaan sekä pääomattetta ansiotuloveroa. Pääomatuloksi tulee 10 280 euroa ja ansiotuloksi 14 160 euroa. Näistä veroja maksetaan 8 890 euroa. Kokonaisveroaste pienenee myös tässä tilanteessa, yhteensä 0,8 prosenttiyksikköä. (Liite 5.)

6.2.2 Esimerkkiyritys B

Liitteenä 6 ja 7 on laskelmat esimerkkiyritykselle B, jossa on kaksi osakasta. Osakas 1 omistaa yrityksen 100:sta osakkeesta 80 kappaletta ja osakas 2 lopput 20 kappaletta. Yritys jakaa osinkoa 1 000e/osake. Osakkeiden matemaattinen arvo osakkaalla 1 on 800 000 euroa ja osakkaalla 2 200 000 euroa. Osakas 1 saa osinkoa $80 \cdot 1\,000\text{e}$ eli 80 000 euroa. Osakas 2 saa osinkoa on $20 \cdot 1\,000\text{e}$ eli 20 000 euroa.

Vuonna 2013 osakkaan 1 osinkoja (80 000e) verotettiin 5 600 euron osalta ansiotulona ja 8 400 euron osalta pääomatulona. Loput osingosta osakas sai verovapaana. Yhteensä verorasite osingolle oli 4 816 euroa. Näin ollen vuonna 2013 osakkaan 1 osinkojen veroasteeksi tuli 6% (Liite 6).

Osinkoverouudistuksen jälkeen osakkaan 1 osinkotulojen verotus muuttuu siten, että osinkoa verotetaan pääomatulona 16 000 euroa ja ansiotulona 12 000 euroa. Pääomatulona verotettava osuus muuttuu huomattavasti, sillä uudistuksessa verovapaa 60 000e poistuu kokonaan. Osakkaan 1 osinkojen verorasiteeksi muodostuu vuonna 2014 yhteenä 9 720, eli 12,2%. Maksettavien verojen määrä kaksinkertaistui osakkaan 1 kohdalla (Liite 6).

Osakas 2 saa osinkoa 20 000 euroa. Vuonna 2013 osakkaan osingosta 1 400 euroa verotetaan ansiotulona, jolloin verorasitteeksi tulee 574 euroa. (Liite 7). Osinkoa ei siis veroteta ollenkaan pääomatulona, koska verovapaa 60 000 euroa ei ylity. Kokonaisverorasitteeksi vuonna 2013 tulee 2,9 prosenttia. (Liite 7). Uudistuksen jälkeen vuonna 2014 osakas 2 maksaa 20 000 euron osingosta 1 200 euroa pääomatuloveroa ja 1 230 euroa ansiotuloveroa. Yhteensä verot osingosta ovat 2 430 euroa ja osingon veroaste 12,2%. Osakas 2:lla osingon kokonaisveroaste nousee huomattavasti enemmän kuin osakas 1:llä. Ero johtuu siitä, osakas 2:lla osingon määrä ei ylittänyt vuonna 2013 60 000 euron rajaa, jolloin hän sai suuren osan osingoistaan verovapaana (liite 7).

Esimerkkiyrittäjä B:n ja osakkaiden kokonaisveroaste on esitelty liitteessä 8. Kokonaisveroaste nousee 4,5 %-yksikköä vuodesta 2013 vuoteen 2014 tultaessa. Kuitenkin vuonna 2015, jolloin esimerkkiyrittäjästä verotetaan alemman yhteisöverokannan mukaan, kokonaisveroaste laskee samalle tasolle kuin ennen muutosta.

6.2.3 Esimerkkiyrittäjä C

Esimerkkiyrittäjä C:n koko osakekannan omistaa yksi osakas. (Liite 8.) Yrityksen nettovarallisuus on 1 875 000 euroa ja se jakaa osinkoja 150 000 euroa. Ennen uudistusta osakas saa osinkojen korkeimman mahdollisen verovapaan osuuden, eli 60 000 euroa. Loput osingosta verotetaan pääomatulona, koska osingon määrä ei ylitä 9 prosentin tuotto rajaa. Pääomatuloa osingosta on 76 125 euroa, josta maksetaan veroa 8 360 euroa.

Uudistuksen jälkeen osakkaan koko osinko on huojennettua pääomatulo-osinkoa. Osakkaalle tulee pääomatuloa 37 500 euroa, josta veroa maksetaan 11 250 euroa. Osinkojen veroaste pienenee huomattavasti, 8,1 prosenttiyksikköä. Tämä johtuu siitä, että huojennettua osinkoa on uusien verosäännösten mukaan mahdollista nostaa 150 000 euroa, jos nettovarallisuus sen sallii.

Kokonaisveroaste pienenee huomattavasti, 10,6 prosenttiyksikköä. (Liite 10.) Sekä osinkoveron että yhteisöveron määrä on pienentynyt. Myös muutosvai-

heessa kokonaisveroaste pienenee, sillä osinkojen veroaste pienenee huomattavasti.

6.2.4 Esimerkkiyritys D

Esimerkkiyrityksessä D on kaksi osakasta, jotka omistavat molemmat 15 osaketta. Yhtiön nettovarallisuus on 8 819 000 euroa ja osakkeita yhteensä on 30 kappaletta. Näin ollen molempien osakkaiden osakkeiden matemaattinen arvo on 4 409 500 euroa. Osinkoa jaetaan yhteensä 600 000 euroa, eli 300 000 euroa per osakas.

Koska osingon määrä ei kummankaan laskentatavan mukaan ylitä huojennetun pääomatulo-osingon rajaa, osingosta maksetaan vain pääomatuloveroa. Vuonna 2013 pääomatuloksi osingosta tulee 240 000 euroa, josta veroa maksetaan 75 800 euroa. Vuonna 2014 pääomatulo-osingoksi tulee 165 000 euroa, josta veroa maksetaan 60 960 euroa. Osingosta maksettava vero siis pienenee. Tämä johtuu huojennetun osingon rajan nostamisesta 150 000 euroon.

Kokonaisveroaste pienenee sekä muutosvaiheessa että uudistuksen jälkeen. Kokonaisuudessa veroaste pienenee 6,6 prosenttiyksikköä. Veron määrä pienenee yli 90 000 euroa.

7 OPPAAN TOTEUTTAMINEN

Opinnäytetyön aihe lähti omasta kiinnostuksesta uudistukseen. Toimeksiantaja innostui aiheesta myös, koska he kokivat oppaan tarpeelliseksi. Uudistuksessa muuttui monia asia entiseen verrattuna, ja lisäksi lopullinen päätös muutoksista esiteltiin vasta joulukuussa 2013. Toimeksiantajan asiakasyrityksillä oli herännyt jo kysymyksiä aiheeseen liittyen.

Opinnäytetyömme tavoitteena on luoda selkeä opas tilitoimiston asiakkaiden eli osakeyhtiöiden omistajayrittäjien käyttöön. Oppaassa selvitetään veromuutosten vaikutuksia osakkaan ja yrityksen kokonaisverorasitukseen sekä mietitään nettovarallisuuden vaikutusta verotukseen. Havainnollistamme oppaassa muutoksia laskelmien avulla. Oppaassa taulukot, laskelmat ja kaaviot on merkittävässä roolissa. Laskelmissa on käytetty samoja lukuja ennen ja jälkeen uudistuksen, jotta verotuksen muutos tulisi mahdollisimman hyvin esille.

Opas on koottu opinnäytetyön teoriaosuuden pohjalta. Oppaassa asiat on tiivistetty opinnäytetyötä suppeampaan muotoon, jotta se olisi mahdollisimman ymmärrettävä ja havainnollistava. Opas laadittiin vasta, kun opinnäytetyö oli suurilta osin valmis. Opas on omistajayrittäjän luettavaksi, ja sen lähtökohtana on että lukija ymmärtää perusasiat osakeyhtiön voitonjaon muodoista. Keskitymme oppaassa siis enimmäkseen osingon verotuksellisten muutosten esittämiseen.

Aluksi ajattelimme, että jakaisimme oppaan kahteen osaan. Tarkoituksena olisi ollut tehdä omat osionsa pienille ja isoille osakeyhtiöille. Ongelmaksi muodostui se, mitä rajaa käyttäisimme perusteena jaolle. Ajattelimme, että jakoperusteena voisi olla osingon tai nettovarallisuuden määrä. Lopulta päädyimme kuitenkin tekemään oppaan yhtenäisenä, sillä järkevää jaotteluperustetta oli vaikea löytää.

Asiat on esitetty oppaassa pääpiirteittäin samassa järjestyksessä kuin opinnäytetyössäkkin. Sisällysluettelo on kuitenkin lyhennelty, eikä oppaassa ole esitetty

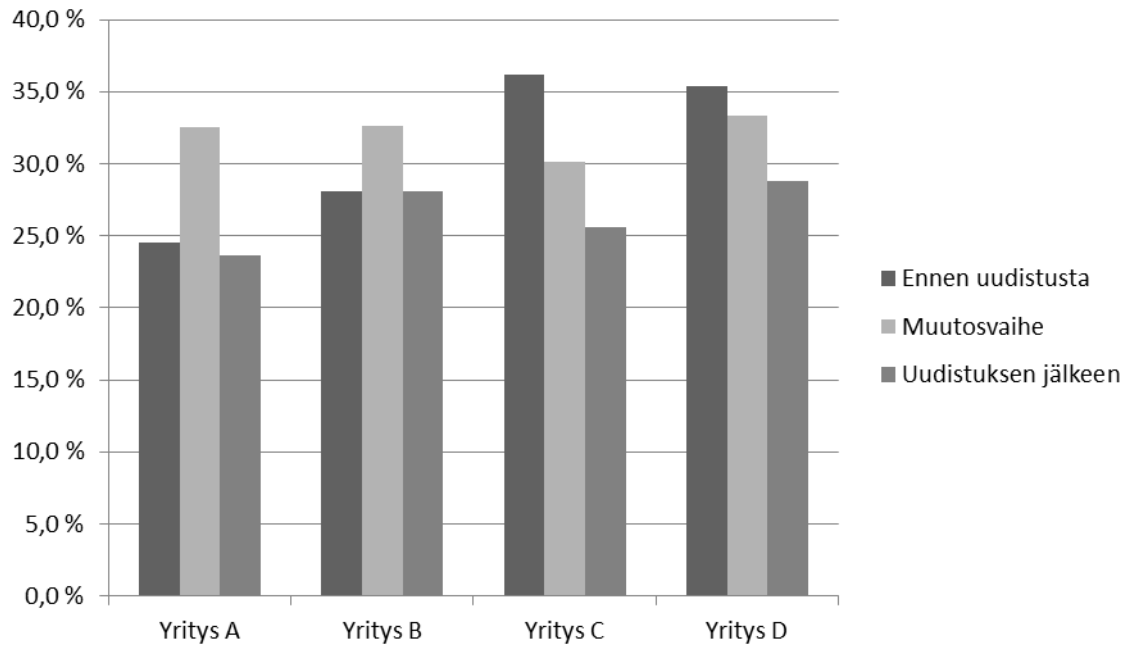
kaikkia samoja asioita kuin raportissa. Oppaan sisällysluettelo on laadittu niin, että lukija löytää sieltä helposti vastauksen uudistukseen liittyvissä kysymyksissä.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

Työn tarkoituksena on selvittää miten osinkoverouudistus vaikuttaa osakkaan ja osakeyhtiön kokonaisverorasitukseen sekä miten yhtiön nettovarallisuuden määrä vaikuttaa osinkojen verotukseen uudistuksen jälkeen. Uudistuksen tavoitteena on kannustaa osakeyhtiöitä kasvattamaan nettovarallisuutta ja investoimaan. Verotuksen painopistettä on uudistuksessa siirretty voitonjaon verotukseen.

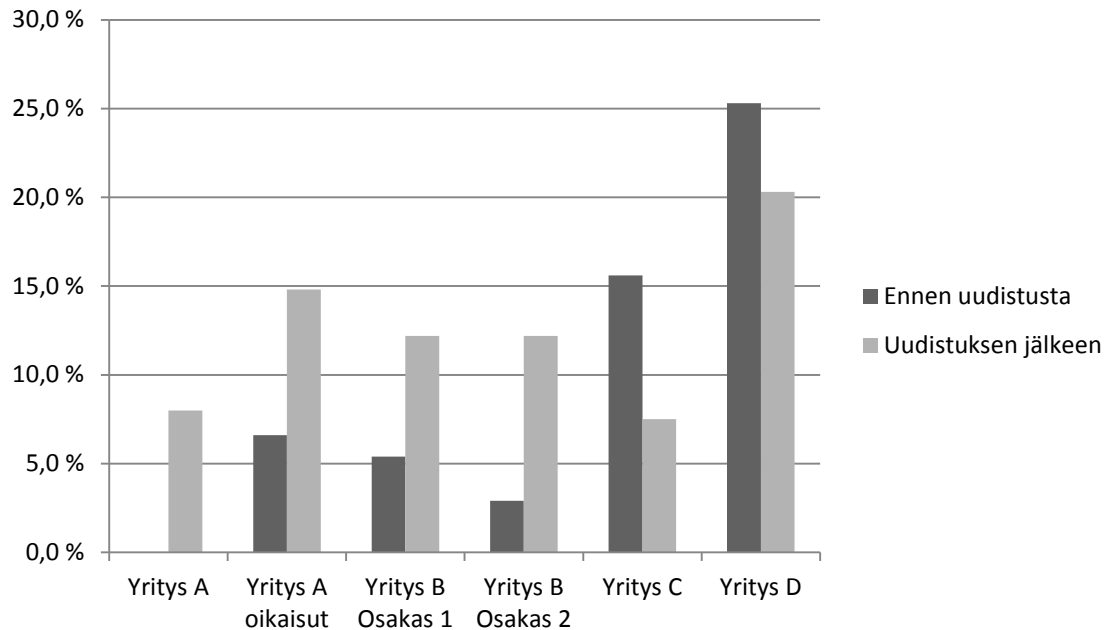
Laskelmien perusteella esimerkkiyritysten kokonaisveroaste ei kasva vaan pysyy samalla tasolla tai pienenee. Yhteisöverokannan alentaminen on niin merkittävä, että se tasaa osinkoverotuksen nousua. Osakkaat, jotka saavat osinkonsa ison nettovarallisuuden osakeyhtiöistä, hyötyvät laskelmien perusteella uudistuksesta eniten.

Yhteisöverokannan aleneminen vaikuttaa huomattavasti verojen määrään. Todellisuudessa osinkojen veroaste voi alentua vielä hieman enemmän, sillä yhtiön nettovarallisuus on oletettavasti kasvanut, ja osinkoja nostetaan vain huojennettuun kahdeksaan prosenttiin asti.

KUVIO 1. Esimerkkiyritysten kokonaisveroaste (%)

Kuten kuviosta 1 huomataan, osinkojen kokonaisveroaste pysyy kaikilla esimerkkiyrityksillä samalla tasolla tai pienenee uudistuksen jälkeen. Yritysten kokonaisveroasteet ovat paljon lähempänä toisiaan kuin ennen uudistusta. Muutosvaiheessa yrityksillä A ja B kokonaisveroaste nousee. Ison nettovarallisuuden ja suurempia osinkoja jakavien yritysten C ja D kokonaisveroaste laskee eniten. Näillä yrityksillä jo muutosvaiheessa kokonaisveroaste on pienempi kuin ennen uudistusta. Tämä johtuu siitä, että myös osinkojen veroaste pienenee (kuvio 2).

KUVIO 2. Esimerkkiyritysten osakkaiden osinkoveroaste (%)

Kuviosta 2 nähdään esimerkkiyritysten osakkaiden osinkoveroasteen muutos prosentteina. Isoja osinkoja nostavilla osakkailla, jotka saavat osinkonsa ison nettovarallisuuden yrityksistä (esimerkkiyritykset C ja D) osinkojen veroaste pieneni. Veroasteen pieneneminen selittyy kevyemmin verotetun pääomatulo-osingon rajan nostosta 150 000 euroon. Yritysten A ja B osakkailla osinkojen veroaste sen sijaan nousi. Tämä johtuu siitä, että verovapaat osingot poistuivat kokonaan ja huojennetun osingon tuottorajaa laskettiin.

Muutos voi kannustaa pieniä yrityksiä kasvattamaan nettovarallisuutta 1 875 000 euroon siinä toivossa, että tulevaisuudessa saadaan nostaa 150 000 euron osinkoja kevyesti verotettuna. Aikaisemmin nettovarallisuuden tuli olla 666 700 euroa, jotta osinkoja sai nostaa 60 000 euroa verovapaasti. Osinkoverotuksen osalta nettovarallisuuden kasvattamisen kannustin on lähes kolminkertaistunut. Toisaalta tämä voidaan nähdä myös isojen yhtiöiden suosimisena, sillä suurten osinkojen verotus on keventynyt huomattavasti.

Painopisteen siirtäminen voitonjaon verotukseen on siis onnistunut pienten yhtiöiden osalta. Kokonaisveroaste ei kasvanut yhdelläkään esimerkkiyritykselläm-

me. Suurempien esimerkkiyritysten kokonaisveroaste taas pienehi huomattavasti.

Todellisuudessa pienempien esimerkkiyritysten vuoden 2014 osingot ovat luultavasti kahdeksan prosentin tuotto-osuuden mukaan laskettuja. Koska laskelmissa haluttiin verrata muutosta, käytettiin samoja lukuja molempina vuosina. Näin ollen 2013 nostetut yhdeksän prosentin tuotto-osuudella lasketut osingonjaot ylittävät vuonna 2014 uuden kahdeksan prosentin rajan. Kahdeksan prosentin ylittävät osingot verotetaan ansiotulona ja tämä voi hieman vääristää laskelmien tulosta suhteessa todellisuuteen.

9 POHDINTA

Opinnäytetyön aihe on ajankohtainen ja mielipiteitä herättävä. Uudistus vaikutti suureen osaan suomalaisista yrittäjistä, sillä osakeyhtiö on suosituin yhtiömuoto Suomessa. Osinkoverouudistus herätti paljon myös poliittista keskustelua jo esittelyvaiheessa. Keväällä 2013 esiteltiin ensimmäinen osinkoveromalli, jota jouduttiin kuitenkin muuttamaan. Malli olisi suosinut liikaa suurien listaamattomien osakeyhtiöiden osakkaita. Lopullinen muutos esiteltiin vasta joulukuussa 2013.

Osinkoverouudistuksen siirtymäsäännöksen puuttuminen herätti ihmetystä. Laskelmien tuloksista nähdään selvästi, miten esimerkkiyrityksien kokonaisveroaste nousee merkittävästi muutosvaiheessa. Siirtymä olisi mielestämme ollut tarpeellinen esimerkiksi siten, että osinkoverouudistus olisi otettu käyttöön vasta vuoden 2015 alusta. Silloin osakeyhtiöitä olisi verotettu jo uudella alennetulla yhteisöverolla.

Hallituksen ensimmäisessä päätöksessä kevyemmin verotetun pääomatulo-osingon rajaa ehdotettiin poistettavaksi kokonaan. Myös ansiotulo-osingot olisi poistettu kokonaan. Jos päätös olisi toteutunut sellaisenaan, se olisi suosinut suuria osinkoja saavien osakkeiden verotusta merkittävästi.

Hallituksen kevään 2014 kehysriihessä sovittiin valtiontalouden raamit vuosille 2015-2018. Kehysriihessä esitettiin, että ylempää verokantaa korotetaan 33 prosenttiin ja ylemmän verokannan tulorajaa alennetaan 30 000 euroon. Jos muutos tulee voimaan, se kiristää osaltaan myös osinkoverotusta. Kehysriihen esityksistä uutisoitiin kun teimme esimerkkiyritysten laskelmia.

Opinnäytetyön tekeminen sujui pääasiassa hyvin. Aiheen rajaus oli alusta asti selvä, eikä suurempia muutoksia viitekehykseen tarvinnut tehdä. Työn aikataulu venyi hieman loppua kohden, mutta valmistui kuitenkin ajallaan. Aikaa työn te-

kemiseen kului vajaa puoli vuotta. Aikaa oli rajatusti, sillä olimme molemmat töissä. Työpaikoilta saimme kuitenkin hyvin joustoa työaikoihin.

Lähteitä teoriaosuuteen löytyi pääasiassa hyvin. Esimerkiksi hallituksen esitys oli helposti saatavilla. Ongelmia oli työn alkuvaiheilla, koska uudistus oli vielä niin tuore. Osinkoverouudistusta koskevaa ajankohtaista kirjallisuutta alkoi kuitenkin ilmestyä pian aloitusseminaarin jälkeen. Käytimme työssämme internet lähteinä vain luotettavia sivustoja, kuten Verohallinnon ja Valtioneuvoston sivuja.

Alussa pidimme tärkeänä, että saamme esimerkkilaskelmiin todellisten yritysten tietoja. Työn edetessä huomasimme kuitenkin että esimerkit olivat liian samankaltaisia. Laskelmat eivät olisi antaneet kokonaiskuvaa muutoksesta. Päädyimmekin käyttämään pääasiassa keksittyjä lukuja laskelmissa. Näin saimme muutoksen useammassa tilanteessa. Mielestämme laskelmat ovat luotettavia ja kuvaavat muutosta hyvin.

Oppaan toteuttaminen olisi voitu aloittaa aikaisemmin. Teimme sen viimeisenä, mikä ei ollut mielestämme paras ratkaisu. Useat omistajayrittäjät ovat jo päättäneet osingonjaosta, mutta koemme että oppaasta on silti hyötyä. Opas auttaa ymmärtämään uudistusta perusteellisemmin. Oppaassa on tietoa myös osingonjaon peruseräistä.

Jatkotutkimusaiheita heräsi jo työn alkuvaiheessa. Osinkoverouudistuksen tavoitteena on kannustaa pieniä yrityksiä kasvuun pitkällä aikavälillä. Muutaman vuoden päästä voitaisiin tutkia, onko tavoitteessa onnistuttu ja onko uudistus vähentänyt osingon jakamista. Aihetta voitaisiin tutkia esimerkiksi haastatteleamalla omistajayrittäjiä. Haastattelututkimus kannattaisi mielestämme toteuttaa vasta, kun uudistus on astunut kaikilta osin voimaan. Myös palkan ja osingon verotuksen erot uudistuksen jälkeen olisi yksi mielenkiintoinen oppinäytetyön aihe. Osinkoverouudistusta voitaisiin tutkia myös piensijoittajien näkökulmasta esimerkiksi kyselytutkimuksella.

LÄHTEET

Edilex. 2006. Kirjanpitolautakunnan yleisohje laskennallisista verovelvoista ja saamisista 12.9.2006. Hakupäivä 3.5.2014.
<http://www.edilex.fi/kilaohje/laskenna2>.

Engblom, A., Holla, J., Järvinen, J., Kellas, S., Lampinen, A., Lepistö, M., Nuotio, V-P., Paronen, V., Rautajuuri, A-L., Sandelin, E., Torkkel, T. & Äimä, K. Elinkeinoverotus 2013. Helsinki: KPMG.

Finlex. 2013. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tuloverolain, elikeinotulon verottamisesta annetun lain sekä eräiden muiden verolakien muuttamisesta. Hakupäivä 14.2.2014
[http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2013/20130185?search\[type\]=pika&search\[pika\]=185%2F2013](http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2013/20130185?search[type]=pika&search[pika]=185%2F2013).

Immonen R. & Nuolimaa R. 2012. Osakeyhtiöoikeuden perusteet. Talentum. Helsinki.

Laki verotusmenettelystä 18.12.1995/1558.

Laki varojen arvostamisesta osakeyhtiössä. 22.12.2005/1142.

Niskakangas, H. 2009. Johdatus Suomen verojärjestelmään. Helsinki: WSOY.

Niskakangas, H. 2011. Veropolitiikka. Helsinki: WSOYpro Oy.

Ojala, M. 2014. Muutoksia yritys -ja osinkoverotukseen. Tilisanomat 35 (1), 46.

Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624.

Raunio M., Romppainen L., Ukkola O., Kotiranta K. 2010. Varojen jakaminen ja verotus osakeyhtiössä. KHT-Media Oy. Helsinki

Valtioneuvosto. 2011. Hallitusohjelma. Hakupäivä 14.2.2014
<http://valtioneuvosto.fi/hallitus/hallitusohjelma/pdf/fi.pdf>.

Valtioneuvosto, 2013a. Tiedote 135/2013. Hakupäivä 30.3.2014
<http://valtioneuvosto.fi/ajankohtaista/tiedotteet/tiedote/fi.jsp?oid=380061>.

Valtioneuvosto, 2013b. Tiedote 153/2013. Hakupäivä 30.3.2014
<http://valtioneuvosto.fi/ajankohtaista/tiedotteet/tiedote/fi.jsp?oid=380911>.

Valtioneuvosto. 2013c. Hallitus päätti kasvua ja työllisyyttä tukevista budjettiesityksistä. Ha-kupäivä 2.2.2014.
<http://valtioneuvosto.fi/ajankohtaista/tiedotteet/tiedote/fi.jsp?oid=392871>.

Verohallinto. 2010a. Ennakkoverot –osakeyhtiö ja osuuskunta. Hakupäivä 14.2.2014. https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Ennakkoverot.

Verohallinto. 2010b. Työpanokseen perustuvan osingon verotus. Hakupäivä 14.2.2014 http://www.vero.fi/fi-FI/Henkiloasiakkaat/Sijoitukset/Osakkeet_ja_osingot/Tyopanokseen_perustuvan_osingon_verotus%289931%29.

Verohallinto. 2013. Vuoden 2014 valtion tuloveroasteikko. Hakupäivä 14.2.2014. http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Vuoden_2014_valtion_tuloveroasteikko%2830521%29.

Verohallinto. 2014a. Verohallinnon tiedote, 27.12.2013. Hakupäivä 28.3.2014. https://www.vero.fi/fi-FI/Tietoa_Verohallinnosta/Tiedotteet/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Muutoksia_osinkojen_verotukseve_ja_ennak%2830722%29

Verohallinto. 2014b. Verohallinnon tiedote 13.2.2014. Hakupäivä 28.3.2014. https://www.vero.fi/fi-FI/Tietoa_Verohallinnosta/Tiedotteet/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Ennakonpidatys_osingoista%2830889%29

Verotuksen kehittämistyöryhmä 2010a. Verotuksen kehittämistyöryhmän väliraportti. Valtovarainministeriön julkaisuja 2010:35.

Verotuksen kehittämistyöryhmä. 2010b. Verotuksen kehittämistyöryhmän loppuraportti. Valtiovarainministeriön julkaisuja 2010:51.

Viitala, T. 2014. Osakeyhtiön voitonjaon verotus. Helsinki: Lakimiesliiton kustannus.

Vilkkumaa, M. 2014. Yrityksen osinko-opas. Milloin, miten ja kuinka paljon voidaan osakeyhtiön varoja jakaa? Helsinki: Yrityskirjat Oy.

Yle, 2013. EK pettyi hallituksen korjausliikkeeseen, Veronmaksajilta kiitosta. Hakupäivä 30.3.2014 http://yle.fi/uutiset/ek_pettyi_hallituksen_korjausliikkeeseen_veronmaksajilta_kiitosta/6565587?ref=leiki-uu

LIITTEET

Esimerkkiyritys A

TASE

Rahayksikkö EUR

31.12.2012

V A S T A A V A A

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineelliset hyödykkeet

Koneet ja kalusto

2 800,00

2 800,00

Sijoitukset

Muut osakeet ja osuudet

587 000,00

587 000,00

589 800,00

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus

Valmiit tuotteet/tavarat

5 000,00

5 000,00

Saamiset

Lyhytaikaiset

Myyntisaamiset

22 000,00

Muut saamiset

200,00

22 200,00

Rahat ja pankkisaamiset

168 000,00

195 200,00

VASTAAVAA YHTEENSÄ

785 000,00

V A S T A T T A V A A**OMA PÄÄOMA**

Osakepääoma

Osakepääoma

17 000,00

17 000,00

Edellisten tilikausien voitto (tappio)

583 000,00

Tilikauden voitto (tappio)

134 000,00

734 000,00

VIERAS PÄÄOMA

Lyhytaikainen

Ostovelat

5 000,00

Muut velat

29 000,00

Siirtovelat

17 000,00

51 000,00

51 000,00

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

785 000,00

Yritys A Osakkaan osakkeiden matemaattinen arvo

$$\frac{734\,000}{1\,000} \times 1\,000 = 734\,000$$

Esimerkkiyritys A

Ennen uudistusta		Uudistuksen jälkeen	
Osinko	60 000	Osinko	60 000
Osakkeen matem. arvo	734 000	Osakkeen matem. Arvo	734 000
josta 9%	66 060	josta 8%	58 720
Koska 9% ei ylity, verovapaata	60 000	josta 25% pääomatuloa 75% verovapaata	14 680 44 040
9% ylitt.	0	8% ylitt.	1 280
70% ansiotuloa	0	75% ansiotuloa	960
30% verovapaata	0	25% verovapaata	320
60 000e ylitt.	0	150 000e ylitt.	0
70% pääomatuloa	0	85% pääomatuloa	0
30% verovapaata	0	15% verovapaata	0
Verot:		Verot:	
Pääomatuloa	0	Pääomatuloa	14 680
50 000e asti 30%	0	40 000e asti 30%	4 404
ylitt. 32%	0	ylitt. 32%	0
Ansiotuloa		Ansiotuloa	960
Veroprosentti 41%	0	Veroprosentti 41%	394
Verot yhteensä	0	Verot yhteensä	4 798
Osingon kokonaisveroaste	0%	Osingon kokonaisveroaste	8,0%

Yritys A kokonaisveroaste

	Ennen uudistusta		Muutosvaihe		Uudistuksen jälkeen	
Verotettava tulos (€)		134 000		134 000		134 000
Yhteisövero (€)	24,5 %	32 830	24,5 %	32 830	20,0 %	26 800
Osinko (€)		60 000		60 000		60 000
Verot osingoista (€)	0,0 %	0	8,0 %	4 798	8,0 %	4 798
Verot yhteensä (€)		32 830		37 628		31 598
Kokonaisveroaste	24,5 %		32,5 %		23,6 %	

Yritys A (Osakaskohtaiset oikaisut)

Osakkeen matem. Arvo

734 000	x 1 000 = 734 000
1 000	

Osakkeen matemaattinen arvo:	734 000
Osakaslaina:	20 000
Osakkaan käytössä oleva asunto:	200 000
Oikaistu matemaattinen arvo:	<u>514 000</u>

Yritys A (Osakaskohtaiset oikaisut)

Ennen uudistusta		Uudistuksen jälkeen	
Osinko	60 000	Osinko	60 000
Osakkeen matem. josta 9%	514 000 46 260	Osakkeen matem. Arvo josta 8%	514 000 41 120
Verovapaata 9 % 60 000e asti	46 260	josta 25% pääomatuloa 75% verovapaata	10 280 30 840
9% ylitt.	13 740	8% ylitt.	18 880
70% ansiotuloa	9 618	75% ansiotuloa	14 160
30% verovapaata	4 122	25% verovapaata	4 720
60 000e ylitt.	0	150 000e ylitt.	0
70% pääomatuloa	0	85% pääomatuloa	0
30% verovapaata	0	15% verovapaata	0
Verot:		Verot:	
Pääomatuloa	0	Pääomatuloa	10 280
50 000e asti 30%	0	40 000e asti 30%	3 084
ylitt. 32%	0	ylitt. 32%	0
Ansiotuloa	9 618	Ansiotuloa	14 160
Veroprosentti 41%	3 943	Veroprosentti 41%	5 806
Verot yhteensä	3 943	Verot yhteensä	8 890
Osingon kokonaisveroaste	6,6%	Osingon kokonaisveroaste	14,8%

Yritys A kokonaisveroaste (Osakaskohtaiset oikaisut)

	Ennen uudistusta		Muutosvaihe		Uudistuksen jälkeen	
Verotettava tulos (€)		134 000		134 000		134 000
Yhteisövero (€)	24,5 %	32 830	24,5 %	32 830	20,0 %	26 800
Osinko (€)		60 000		60 000		60 000
Verot osingoista (€)	6,6 %	3 943	14,8 %	8 890	14,8 %	8 890
Verot yhteensä (€)		36 773		41 720		35 690
Kokonaisveroaste	27,4 %		31,1 %		26,6 %	

Yritys B Osakkaan 1 osakkeiden matemaattinen arvo:

$$\frac{1\,000\,000}{100} \times 80 = 800\,000$$

Yritys B Osakas 1

Ennen uudistusta		Uudistuksen jälkeen	
Osinko	80 000	Osinko	80 000
Osakkeen matem. josta 9%	800 000 72 000	Osakkeen matem. Arvo josta 8%	800 000 64 000
Jos 9% > 60 000 verovapaata	60 000	josta 25% pääomatuloa 75% verovapaata	16 000 48 000
9% ylitt.	8 000	8% ylitt.	16 000
70% ansiotuloa	5 600	75% ansiotuloa	12 000
30% verovapaata	2 400	25% verovapaata	4 000
60 000e ylitt.	12 000	150 000e ylitt.	
70% pääomatuloa	8 400	85% pääomatuloa	0
30% verovapaata	3 600	15% verovapaata	0
Verot:		Verot:	
Pääomatuloa	8 400	Pääomatuloa	16 000
50 000e asti 30% ylitt. 32%	2 520	40 000e asti 30% ylitt. 32%	4 800
Ansiotuloa	5 600	Ansiotuloa	12 000
Veroprosentti 41%	2 296	Veroprosentti 41%	4 920
Verot yhteensä	4 816	Verot yhteensä	9 720
Osingon veroaste (%)	6,0%	Osingon veroaste (%)	12,2%

Yritys B Osakkaan 2 osakkeiden matemaattinen arvo

$$\frac{1\,000\,000}{100} \times 20 = 200\,000$$

Yritys B Osakas 2

Ennen uudistusta		Uudistuksen jälkeen	
Osinko	20 000	Osinko	20 000
Osakkeen matem. josta 9%	200 000 18 000	Osakkeen matem. Arvo josta 8%	200 000 16 000
Verovapaata 9% 60 000 e asti	18 000	josta 25% pääomatuloa 75% verovapaata	4 000 12 000
9% ylitt.	2 000	8% ylitt.	4 000
70% ansiotuloa	1 400	75% ansiotuloa	3 000
30% verovapaata	600	25% verovapaata	1 000
60 000e ylitt.	0	150 000e ylitt.	
70% pääomatuloa	0	85% pääomatuloa	0
30% verovapaata	0	15% verovapaata	0
Verot:		Verot:	
Pääomatuloa	0	Pääomatuloa	4 000
50 000e asti 30% ylitt. 32%	0	40 000e asti 30% ylitt. 32%	1 200
Ansiotuloa	1 400	Ansiotuloa	3000
Veroprosentti 41%	574	Veroprosentti 41%	1 230
Verot yhteensä	574	Verot yhteensä	2 430
Osingon veroaste (%)	2,9%	Osingon veroaste (%)	12,2%

Yritys B Kokonaisveroaste

	Ennen uudistusta		Muutosvaihe		Uudistuksen jälkeen	
Verotettava tulos (€)		150 000		150 000		150 000
Yhteisövero (€)	24,5 %	36 750	24,5 %	36 750	20,0 %	30 000
Osinko (€)		100 000		100 000		100 000
Verot osingoista (€)	5,4 %	5 390	12,2 %	12 150	12,2 %	12 150
Verot yhteensä (€)		42 140		48 900		42 150
Kokonaisveroaste	28,1 %		32,6 %		28,1 %	

Yritys C Osakkaan osakkeiden matemaattinen arvo

$$\frac{1\,875\,000}{100} \times 100 = 1\,875\,000$$

Yritys C

Ennen uudistusta		Uudistuksen jälkeen	
Osinko	150 000	Osinko	150 000
Osakkeen matem.	1 875 000	Osakkeen matem. Arvo	1 875 000
josta 9%	168 750	josta 8%	150 000
Jos 9% > 60 000		josta 25% pääomatuloa	37 500
verovapaata	60 000	75% verovapaata	112 500
9% ylitt.	0	8% ylitt.	0
70% ansiotuloa	0	75% ansiotuloa	0
30% verovapaata	0	25% verovapaata	0
60 000e ylitt.	108 750	150 000e ylitt.	
70% pääomatuloa	76 125	85% pääomatuloa	0
30% verovapaata	32 625	15% verovapaata	0
Verot:		Verot:	
Pääomatuloa	76 125	Pääomatuloa	37 500
50 000e asti 30%	15 000	40 000e asti 30%	11 250
ylitt. 32%	8 360	ylitt. 32%	
Ansiotuloa	0	Ansiotuloa	0
Veroprosentti 41%	0	Veroprosentti 41%	0
Verot yhteensä	23 360	Verot yhteensä	11 250
Osingon veroaste (%)	15,6%	Osingon veroaste (%)	7,5%

Yritys C Kokonaisveroaste

	Ennen uudistusta		Muutosvaihe		Uudistuksen jälkeen	
Verotettava tulos (€)		200 000		200 000		200 000
Yhteisövero (€)	24,5 %	49 000	24,5 %	49 000	20,0 %	40 000
Osinko (€)		150 000		150 000		150 000
Verot osingoista (€)	15,6 %	23 360	7,5 %	11 250	7,5 %	11 250
Verot yhteensä (€)		72 360		60 250		51 250
Kokonaisveroaste	36,2 %		30,1 %		25,6 %	

Yritys D Osakkaiden 1 ja 2 osakkeiden matemaattinen arvo

$$\frac{8\,819\,000}{30} \times 15 = 4\,409\,500$$

Esimerkkiyritys D Osakkaat 1 ja 2

Ennen uudistusta		Uudistuksen jälkeen	
Osinko	300 000	Osinko	300 000
Osakkeen matem. josta 9%	4 409 500 396 855	Osakkeen matem. Arvo josta 8%	4 409 500 352 760
Koska 9% ei ylity, verovapaata	60 000	josta 25% pääomatuloa 75% verovapaata	37 500 112 500
9% ylitt.	0	8% ylitt.	0
70% ansiotuloa	0	75% ansiotuloa	0
30% verovapaata	0	25% verovapaata	0
60 000e ylitt.	240 000	150 000e ylitt.	150 000
70% pääomatuloa	168 000	85% pääomatuloa	127 500
30% verovapaata	72 000	15% verovapaata	22 500
Verot:		Verot:	
Pääomatuloa	240 000	Pääomatuloa	165 000
50 000e asti 30%	15 000	40 000e asti 30%	12 000
ylitt. 32%	60 800	ylitt. 32%	48 960
Ansiotuloa	0	Ansiotuloa	0
Veroprosentti 41%	0	Veroprosentti 41%	0
Verot yhteensä	75 800	Verot yhteensä	60 960
Osingon veroaste (%)	25,3%	Osingon veroaste (%)	20,3%

Yritys D Kokonaisveroaste

	Ennen uudistusta		Muutosvaihe		Uudistuksen jälkeen	
Verotettava tulos (€)		1 387 000		1 387 000		1 387 000
Yhteisövero (€)	24,5 %	339815	24,5 %	339815	20,0 %	277400
Osinko (€)		600 000		600 000		600 000
Verot osingoista (€)	25,3 %	151600	20,3 %	121920	16,3 %	121920
Verot yhteensä (€)		491415		461735		399320
Kokonaisveroaste	35,4 %		33,3 %		28,8 %	

OSINKOVEROUUDISTUS 2014

-OPAS TILITOIMISTON ASIAKKAILLE

Y.TILI

JOHDANTO	3
OSINGON JAKAMINEN.....	4
NETTOVARALLISUUS.....	5
OSAKKEEN MATEMAATTINEN ARVO	6
OSAKASKOHTAISET OIKAISUT	7
NETTOVARALLISUUDEN KASVATTAMINEN.....	8
SÄÄNNÖKSIEN MUUTOKSET	10
YHTEISÖVEROKANTA	10
OSINKOVEROTUS.....	10
ENNAKONPIDÄTYS OSINGOSTA	12
MUUT MUUTOKSET	12
LASKELMAT	14
OSAKKEIDEN MATEMAATTINEN ARVO 734 000 EUROA	14
OSAKKEIDEN MATEMAATTINEN ARVO 800 000 EUROA	16
OSAKKEIDEN MATEMAATTINEN ARVO 200 000 EUROA	17
OSAKKEIDEN MATEMAATTINEN ARVO 1 875 000 EUROA	19
OSAKKEIDEN MATEMAATTINEN ARVO 4 409 500 EUROA	21
KOKONAISVEROASTE	22
LÄHTEET.....	24

JOHDANTO

Opas on toteutettu opinnäytetyönä Oulun Ammattikorkeakoulussa, liiketalouden yksikössä. Opas on empiirinen osa opinnäytetyössä ”Osinkoverouudistus tilitoimiston asiakkaille.” Opinnäytetyön toimeksiantajana on Y-Tili Oy.

Lähteenä työssä on käytetty ajankohtaista kirjallisuutta, sekä lakeja ja luotettavia internet sivuja. Lähteet on listattu oppaan viimeiselle sivulle.

Oppaassa käsitellään osinkoverouudistusta omistajayrittäjän verotuksen näkökulmasta. Oppaan on tarkoituksena selventää osinkoverouudistuksen taustoja sekä merkitystä käytännössä.

Oppaan lopussa on laskelmia neljästä eri esimerkkiyrityksestä, joista osa on todellisia ja osa keksittyjä. Yhdessä yrityksessä on kaksi osakasta, joiden saamia osinkoja on käsitelty erillisissä laskelmissa. Esimerkkiyritykset on sisällysluettelossa otsikoitu osakkeen matemaattisen arvon mukaan.

OSINGON JAKAMINEN

Jo kertaalleen verotetusta osakeyhtiön tilikauden voitosta osakeyhtiö voi jakaa tietyin edellytyksin omistajilleen osinkoa eli voitonjakoa. Vaikka yritys tekisi tilikaudella tappiota, osinkoa voidaan jakaa, jos yrityksellä on jakokelpoisia oman pääoman eriä. Osakeyhtiön oma pääoma jaetaan vapaaseen ja sidottuun pääomaan. Lähtökohtaisesti vapaa pääoma voidaan jakaa aina. Esimerkiksi edellisten tilikausien voitto on vapaata pääomaa. Yhtiön maksukyky on kuitenkin aina turvattava.

Osinko on saajalleen verotettavaa tuloa. Koska osakeyhtiö on jo maksanut tuloksestaan yhteisöveron, syntyy kahdenkertaista verotusta. Tätä kahdenkertaista verotusta pyritään lieventämään osingonsaajan tulovero-kohtelulla. Osinko voi olla saajalleen verotettavaa pääoma- tai ansiotuloa. Osa osingosta voi olla myös saajalleen verovapaata. Verokohtelun lähtökohtana on se, onko osingonsaaja luonnollinen henkilö vai yritys.

Osingonjaosta päättää tavallisesti yhtiökokous hallituksen esityksen perusteella. Jos yhtiöjärjestyksessä on rajoitettu osingon jakamista, tulee sitä noudattaa ensisijaisesti. Osingon jakamisen perustana on aina viimeksi vahvistettu tilinpäätös.

NETTOVARALLISUUS

Nettovarallisuus on keskeisessä asemassa yrityksen voitonjaon verosuunnittelun kannalta. Nettovarallisuus lasketaan vähentämällä yhtiön varoista velat. Normaalitylanteessa nettovarallisuus on sama kuin yhtiön oma pääoma yhteensä. Varat ja velat voidaan kuitenkin arvostaa eri tavalla verotuksessa ja kirjanpidossa, jolloin nettovarallisuus voi poiketa omasta pääomasta. Nettovarallisuus vahvistetaan verotuksessa ja sen näkee viimeisimmästä verotuspäätöksestä.

Nettovarallisuuden määrään voivat vaikuttaa yhtiössä tehdyt verotukselliset ratkaisut. Esimerkiksi verovuonna tehdyt poistot yleensä pienentävät nettovarallisuutta. On tärkeä huomata, että yrityksen nettovarallisuudella on osakkeenomistajan osingon verotukseen merkittävä vaikutus. Nettovarallisuuden laskemisessa käytetään viimeisintä verotuksessa vahvistettua tasetta.

Esimerkki: Yhtiön tilikausi päättyi 31.12.2013 ja osingonjakopäätös tehtiin 31.3.2014 ja osinko on nostettavissa heti. Osinkoverotuksen perusteena käytettävä nettovarallisuus lasketaan 31.12.2013 taseesta.

Esimerkki: Yhtiön tilikausi päättyi 30.6.2013 ja osingonjakopäätös tehtiin 14.8.2013 ja osinko oli nostettavissa heti. Osinkoverotuksen perusteena käytettävä nettovarallisuus lasketaan 30.6.2012 taseesta.

Kaikki yhtiön varat ja velat otetaan huomioon nettovarallisuutta laskettaessa riippumatta siitä, ovatko ne elinkeinotoiminnan tulolähteeseen kuuluvia tai ovatko ne verovapaita tai veronalaisia. Yhtiön varoihin lasketaan käyttö-, vaihto-, sijoitus- ja rahoitusomaisuus, muu omaisuus sekä ne pitkävaikutteiset menot, joilla on varallisuusarvoa. Laskennalliset verosaamiset eivät kuulu yhtiön varoi-

hin. Tilinpäätöstiedoista saadaan yleensä varojen nettovarallisuusarvot, kunhan otetaan huomioon mahdolliset poikkeukset tuloverotusarvoon.

Yhtiön velkaa on taseeseen merkityt vieraan pääoman erät sekä esimerkiksi luonteeltaan vierasta pääomaa oleva pääomalaina. Laskennallista verovelkaa ei oteta huomioon velkana. Osakeyhtiön oma pääoma, rahastot, varaukset ja poistoero eivät ole nettovarallisuuden laskennassa huomioon otettavia velkoja. Velkojen nimellisarvoa käytetään pääsääntöisesti velkojen arvostamisessa. Laskennallisella verovelalla –ja saamisella tarkoitetaan esimerkiksi tuottojen ja niitä vastaavien kulujen jaksotuseroista johtuvia väliaikaisia eroja. Laskennallisella verovelalla –ja saamisella ei siis tarkoiteta tavanomaista tuloverojaksotusta.

OSAKKEEN MATEMAATTINEN ARVO

Osakkeen matemaattinen arvo saadaan jakamalla yrityksen tarkistettu nettovarallisuus osakeyhtiön ulkona olevien osakkeiden määrällä. Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet jätetään laskelman ulkopuolelle.

Osakkaan osakkeiden matemaattisen arvon laskentakaava:

$$\frac{\text{Nettovarallisuus}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden määrä}} \times \text{Osakkaan osakkeiden lkm}$$

Osakaskohtaista matemaattista arvoa käytetään sen osan määrittämiseen, mikä osa osingosta verotetaan osittain verovapaana pääomatulona ja mikä osa ansiotulona.

OSAKASKOHTAISET OIKAISUT

Osakaskohtaisilla oikaisuilla on osingonjaossa keskeinen merkitys. Osinko jaetaan pääoma- ja ansiotulo-osaan vasta oikaisujen jälkeen.

Osakaskohtaisia vähennyksiä tehdään, jos osakkaalla on yhtiöstä osakaslainaa tai hänen käytössään on yhtiön omistama asunto.

Esimerkki:

Yritys Oy:n tilikausi on 1.1.-31.12.2013. Osakas A omistaa Yritys Oy:n osakkeista 400 kpl ja Osakas B loput 600 kpl. Osakkaat päättävät osingonjaosta 22.3.2014 yhtiökokouksessa. Osinko on nostettavissa heti. Osakas B:llä on osakaslainaa Yritys Oy:ltä 20 000€ tilikauden 2013 päättyessä. Yrityksen nettovarallisuus taseesta 2013 on 1 000 000€.

	Osakas A	Osakas B
Osakkeen matemaattinen arvo	400 000	600 000
-osakaslaina		-20 000
=Osakkeen oikaistu matemaattinen arvo	400 000	580 000

Taulukossa 3 on esimerkkilaskelma osakaskohtaisesta oikaisusta, kun osakkaalla on tilikauden päättyessä osakaslainaa yhtiöltä. Osakkeiden matemaattinen arvo on saatu jakamalla nettovarallisuus ulkona olevien osakkeiden määrällä (esimerkissä 1000kpl). Osakkaan osakkeiden matemaattinen arvo saadaan kertomalla edellinen tulos osakkaan omistamilla osakkeilla, eli 400:lla ja 600:lla. Osakkaan B osakaslaina vähennetään näin saadusta osakkaan osakkeiden matemaattisesta arvosta.

NETTOVARALLISUUDEN KASVATTAMINEN

Osinkoverouudistuksen yksi tavoitteista on kannustaa osakkeenomistajia nettovarallisuuden kasvattamiseen. Mitä enemmän yhtiössä on nettovarallisuutta, sitä paremmat mahdollisuudet osakkeenomistajalla on nostaa 25 prosenttisesti verotettua huojennettua osinkoa. Osinkoverouudistuksessa osakkeen matemaattiselle arvolle laskettua vuotuista tuotto laskettiin kahdeksaan prosenttiin. Muutos tarkoittaa käytännössä sitä, että samalla nettovarallisuuden määrällä saadaan aiempaa pienempi osinko kevyemmin verotettuna nettovarallisuus-osinkona.

Osinkoverotuksen näkökulmasta nettovarallisuuden kasvattaminen osakaskohdaisesti oli ennen uudistusta tavoiteltavaa 666 667 euroon asti. Tällä nettovarallisuuden määrällä osakkeenomistaja pystyi nostamaan vuosittain 60 000 euron verovapaan osingon. Uusi järjestelmä kannustaa nettovarallisuuden kasvattamiseen aina 1 875 000 euroon asti. Tällä nettovarallisuuden määrällä osakas voi nostaa vuosittain kevyesti verotetun 150 000 euron osingon enimmäismäärän. Oletuksena on, etteivät osakaskohtaiset oikaisut pienennä osakkaan osakkeiden matemaattista arvoa.

Osakeyhtiön nettovarallisuutta voidaan kasvattaa muun muassa:

1. Voittovarojen jättämisellä osakeyhtiöön
2. Oman pääoman sijoittamisella
3. Osakaskohtaisten oikaisujen minimointi: maksamalla pois osakaslaina tai lopettamalla osakeyhtiön omistaman asunnon käyttö osakkaan asuntona
4. Aktiivisella omaisuuden arvon kasvattamisella, kuten uudelleen investoinneilla
5. Sijoittamalla oikeanlaista, nettovarallisuutta kasvattavaa varallisuutta osakeyhtiöön

SÄÄNNÖKSIEN MUUTOKSET

Hallitus päätti joulukuussa 2013 muutoksista tuloverolakiin ja elinkeinotulon verottamisesta annettuun lakiin. Muutokset perustuvat suurelta osin hallitusohjelmaan, jonka tavoitteina on muun muassa yritysten työllistämisen, kasvu-, ja investointimahdollisuuksien parantaminen.

YHTEISÖVEROKANTA

Yhteisöverokantaa alennettiin 24,5 prosentista 20 prosenttiin vuodesta 2013 alkaen. Yhteisöverokannan alentamiseen tuli siirtymäsäännös, jonka mukaan alemmaa yhteisöverokantaa ei sovelleta jos päätös tilikauden muutoksesta on tehty 21.3.2013 tai sen jälkeen. Tällä säännöksellä pyritään estämään tilikauden muutokset verohyödyn tavoittelemiseksi.

OSINKOVEROTUS

Osinkoverouudistuksen osalta säännökset tulevat voimaan vuoden 2014 alusta. Osingot, jotka ovat nostettavissa 1.1.2014 tai sen jälkeen verotetaan uusien säännösten mukaisesti.

Uudistukset ovat merkittäviä. Osinkojen verovapaa osuus poistuu kokonaan ja matemaattiselle arvolle laskettu tuotto prosentti laskee yhdeksästä kahdeksaan. Myös pääomatulon verotuksen progressiivisuus kiristyy.

Seuraavalla sivulla oleva taulukko selventää, miten osinkoja verotetaan vuodesta 2014 lähtien.

Osinkotulojen verotus uudistuksen jälkeen:

	Jakajana osakeyhtiö (oy)	Jakajana julkinen osakeyhtiö (oyj)
Saajana luonnollinen henkilö	25% pääomatuloa 75% verovapaata	85% pääomatuloa 15% verovapaata
	Enintään 8% osakkeen matemaattisesta arvosta, ylimenevästä: 75% ansiotuloa, 25% verovapaata	
	150 000e ylittävältä osalta 85% pääomatuloa 15% verovapaata	
Saajana osakeyhtiö (oy)	100% verovapaata	100% veronalaista, ellei osingonsaaja omista jakajayhtiön pääomasta <u>vähintään 10%:a</u> , jolloin 100% verovapaata
Saajana julkinen osakeyhtiö (oyj)	100% verovapaata	100% verovapaata

ENNAKONPIDÄTYS OSINGOSTA

Osana osinkoverouudistusta ennakonpidätyksen toimittaminen osingoista tuli pakolliseksi listaamattomalle yhtiölle. Ennen ennakonpidätys koski vain julkisia osakeyhtiöitä. Vuodesta 2014 alkaen osingosta on toimitettava ennakonpidätys jo, kun osinko on osingonsaajan nostettavissa. Ennakonpidätykset tulee ilmoittaa sen ilmoitusjakson kausiveroilmoituksella, jolloin osinko on ollut osingonsaaja nostettavissa, vaikka osinko nostettaisiin vasta myöhemmin.

Listaaamattoman yrityksen jakamista osingoista ennakonpidätys toimitetaan 7,5 prosentin suuruisena 150 000 euroon asti ja sen ylimenevältä 27 prosentin mukaan. Säännöksen perustana on, että alle 150 000 euron osingot verotetaan 25 prosenttisesti veronalaisena pääomatulo-osinkona, jolloin ennakonpidätys vastaa osakkeenomistajan todellisen veron määrää. Yli 150 000 ylittävältä osalta prosentti on laskettu siten, että verontarve ja ennakonpidätys vastaavat mahdollisimman hyvin toisiaan.

MUUT MUUTOKSET

Hallitus päätti vuonna 2014 voimaan tulevasta lakimuutoksesta, jonka mukaan SVOP-rahastosta nostettuja varoja verotetaan. Listatusta yhtiöstä saadut SVOP-palautukset käsitellään aina osingonjakona. Listaamattomassa yhtiössä varojen jako voi olla myös luovutusta. Ehtona palautuksen käsittelemisestä luovutuksena on, että pääomanpalautuksesta päätettäessä sijoituksesta on kulunut enintään kymmenen vuotta ja verovelvollinen esittää luotettavan selvityksen siitä, että voitonjako on pääoman palautusta, eikä esimerkiksi yritysjärjestelyissä muodostunutta omaa pääomaa. Laissa on siirtymäsäännös, jonka mukaan pääoman palautusten verotuksessa käytetään aiempaa verohallinnon

ohjetta vuoden 2015 loppuun asti, jos pääoma on sijoitettu yhtiöön ennen vuotta 2014.

Vuoden 2014 alusta lukien myös osinkoja koskevaa ketjuverotusta ja kansainvälisiä osinkoja koskevia verosäännöksiä muutettiin. Ketjuverotusta koskeva suurin muutos on, että listaamattoman yhtiö listatulta yhtiöltä saadut osingot muutettiin kokonaan veronalaiseksi. Sääntelyn tarkoituksena on hallituksen esityksen mukaan se, että yksityishenkilön ja yhteisön julkiselta osakeyhtiöltä saamien osinkojen verotus olisi samantasoinen. Veromuutoksella pyritään myös vähentämään holdingyhtiöiden käyttöä.

Hallituksen päätös sisälsi myös lukuisia muita muutoksia elinkeinotulon verottamisesta annettuun lakiin. Esimerkiksi edustusmenot säädettiin kokonaan vähennykelvottomiksi entisen 50%:n sijaan. Lisäksi yhteisöjen korkovähennysoikeutta rajoitettiin ja laskentaperusteita muutettiin. Vähennysoikeus laskettiin 30 prosentista 25 prosenttiin. Tuotannollisten investointien korotettuja poistoja sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisävähennys vuosilta 2013-2015 päätettiin lopettaa vuoden 2014 loppuun.

LASKELMAT

OSAKKEIDEN MATEMAATTINEN ARVO 734 000 EUROA

Esimerkkirytyksen tietoja:

Yksi osakas omistaa kaikki yrityksen osakkeet

Nettovarallisuus: 734 000 euroa

Osinko: 60 000 euroa

Osakkeen matemaattinen arvo: 734 000 euroa

Ennen uudistusta		Uudistuksen jälkeen	
9% osakkeen mat. arvosta	66060	8% osakkeen mat. arvosta	58720
Koska 9% ei ylity, verovapaata	60000	josta 25% pääomatuloa 75% verovapaata	14680 44040
9% ylitt.	0	8% ylitt.	1280
70% ansiotuloa	0	75% ansiotuloa	960
30% verovapaata	0	25% verovapaata	320
60 000e ylitt.	0	150 000e ylitt.	0
70% pääomatuloa	0	85% pääomatuloa	0
30% verovapaata	0	15% verovapaata	0
Verot:		Verot:	
Pääomatuloa	0	Pääomatuloa	14680
50 000e asti 30%	0	40 000e asti 30%	4404
ylitt. 32%	0	ylitt. 32%	0
Ansiotuloa		Ansiotuloa	960
Veroprosentti 41%	0	Veroprosentti 41%	394
Verot yhteensä	0	Verot yhteensä	4798
Osingon kokonaisveroaste	0%	Osingon kokonaisveroaste	8,0%

Taulukosta nähdään miten osinkoja verotetaan ennen uudistusta ja uudistuksen jälkeen. Ennen uudistusta osinkoja on nostettu verovapaasti 60 000 euroa, koska yhtiön nettovarallisuus on mahdollistanut verovapaisten osinkojen maksimimäärän noston. Uudistuksen jälkeen saman osingon nostamisesta tulee osakkaalle sekä ansiotulona että pääomatulona verotettavaa tuloa.

Vuonna 2014 osingon nostaminen aiheuttaa veroseuraamuksia. Koska osinko ylittää 8 % osakkeiden matemaattisesta arvosta, osingosta maksetaan sekä pääoma- että ansiotuloveroa. Pääomatuloksi tulee 14 680 euroa ja ansiotuloksi 690 euroa. Näistä maksetaan veroa yhteensä 4 798 euroa. Osingon kokonaisveroaste on 8,0 %.

Muutosvaiheessa yrityksen kokonaisveroaste kasvaa huomattavasti. Tähän vaikuttaa se, että yritys maksaa veroja vielä korkeamman yhteisöverokannan 24,5% mukaan, mutta osinkoja verotetaan jo v. 2014 voimaantulleiden muutosten mukaan.

OSAKKEIDEN MATEMAATTINEN ARVO 800 000 EUROA

Esimerkkiyrityksen tietoja:

Yrityksellä on kaksi osakasta, osakas 1 omistaa 80 osaketta, osakas 2 20 osaketta

Nettovarallisuus: 1 000 000 euroa

Osakas 1:n osinko: 80 000 euroa

Osakas 1:n osakkeiden matemaattinen arvo: 800 000 euroa

Ennen uudistusta		Uudistuksen jälkeen	
9% osakkeen mat. arvosta	72 000	josta 8%	64 000
Jos 9% > 60 000 verovapaata	60 000	josta 25% pääomatuloa 75% verovapaata	16 000 48 000
9% ylitt.	8 000	8% ylitt.	16 000
70% ansiotuloa	5 600	75% ansiotuloa	12 000
30% verovapaata	2 400	25% verovapaata	4 000
60 000e ylitt.	12 000	150 000e ylitt.	
70% pääomatuloa	8 400	85% pääomatuloa	0
30% verovapaata	3 600	15% verovapaata	0
Verot:		Verot:	
Pääomatuloa	8 400	Pääomatuloa	16 000
50 000e asti 30% ylitt. 32%	2 520	40 000e asti 30% ylitt. 32%	4 800
Ansiotuloa	5 600	Ansiotuloa	12 000
Veroprosentti 41%	2 296	Veroprosentti 41%	4 920
Verot yhteensä	4 816	Verot yhteensä	9 720

OSAKKEIDEN MATEMAATTINEN ARVO 200 000 EUROA

Esimerkkiyrityksen tietoja:

Osakas 2 omistaa 20 osaketta

Nettovarallisuus: 1 000 000 euroa

Osakas 2:n osinko: 20 000 euroa

Osakas 2:n osakkeiden matemaattinen arvo: 200 000 euroa

Ennen uudistusta		Uudistuksen jälkeen	
9% osakkeiden mat. arvosta	18 000	8% osakkeiden mat. arvos	16 000
Verovapaata 9%		josta 25% pääomatuloa	4 000
60 000 e asti	18 000	75% verovapaata	12 000
9% ylitt.	2 000	8% ylitt.	4 000
70% ansiotuloa	1 400	75% ansiotuloa	3 000
30% verovapaata	600	25% verovapaata	1 000
60 000e ylitt.	0	150 000e ylitt.	
70% pääomatuloa	0	85% pääomatuloa	0
30% verovapaata	0	15% verovapaata	0
Verot:		Verot:	
Pääomatuloa	0	Pääomatuloa	4 000
50 000e asti 30%	0	40 000e asti 30%	1 200
ylitt. 32%		ylitt. 32%	
Ansiotuloa	1 400	Ansiotuloa	3 000
Veroprosentti 41%	574	Veroprosentti 41%	1 230
Verot yhteensä	574	Verot yhteensä	2 430

Vuonna 2013 osakkaan 1 osinkoja (80 000e) verotettiin 5 600 euron osalta ansiotulona ja 8 400 euron osalta pääomatulona. Loput osingosta osakas sai verovapaana. Yhteensä verorasite osingolle oli 4 816 euroa. Näin ollen vuonna 2013 osakkaan 1 osinkojen veroasteeksi tuli 6%.

Osinkoverouudistuksen jälkeen osakkaan 1 osinkotulojen verotus muuttuu siten, että osinkoa verotetaan pääomatulona 16 000 euroa ja ansiotulona 12 000 euroa. Pääomatulona verotettava osuus muuttuu huomattavasti, sillä uudistuksessa verovapaa 60 000e poistuu kokonaan. Osakkaan 1 osinkojen verorasitteeksi muodostuu vuonna 2014 yhtenä 9 720, eli 12,2%. Maksettavien verojen määrä kaksinkertaistui osakkaan 1 kohdalla.

Osakas 2 saa osinkoa 20 000 euroa. Vuonna 2013 osakkaan osingosta 1 400 euroa verotetaan ansiotulona, jolloin verorasitteeksi tulee 574 euroa. Osinkoa ei siis veroteta ollenkaan pääomatulona, koska verovapaa 60 000 euroa ei ylity. Kokonaisverorasitteeksi vuonna 2013 tulee 2,9 prosenttia.

Uudistuksen jälkeen vuonna 2014 osakas 2 maksaa 20 000 euron osingosta 1 200 euroa pääomatuloveroa ja 1 230 euroa ansiotuloveroa. Yhteensä verot osingosta ovat 2 430 euroa ja osingon veroaste 12,2%. Osakas 2:lla osingon kokonaisveroaste nousee huomattavasti enemmän kuin osakas 1:llä. Ero johtuu siitä, osakas 2:lla osingon määrä ei ylittänyt vuonna 2013 60 000 euron rajaa, jolloin hän sai suuren osan osingoistaan verovapaana.

OSAKKEIDEN MATEMAATTINEN ARVO 1 875 000 EUROA

Esimerkkiyrityksen tietoja:

Yksi osakas omistaa kaikki yrityksen osakkeet

Nettovarallisuus: 1 875 000 euroa

Osinko: 150 000 euroa

Osakkeiden matemaattinen arvo: 1 875 000 euroa

Ennen uudistusta		Uudistuksen jälkeen	
9% osakkeen mat. arvosta	168750	8% osakkeen mat. arvosta	150000
Jos 9% > 60 000 verovapaata	60 000	josta 25% pääomatuloa 75% verovapaata	37 500 112 500
9% ylitt.	0	8% ylitt.	0
70% ansiotuloa	0	75% ansiotuloa	0
30% verovapaata	0	25% verovapaata	0
60 000e ylitt.	108 750	150 000e ylitt.	
70% pääomatuloa	76 125	85% pääomatuloa	0
30% verovapaata	32 625	15% verovapaata	0
Verot:		Verot:	
Pääomatuloa	76 125	Pääomatuloa	37 500
50 000e asti 30% ylitt. 32%	15 000 8 360	40 000e asti 30% ylitt. 32%	11 250
Ansiotuloa	0	Ansiotuloa	0
Veroprosentti 41%	0	Veroprosentti 41%	0
Verot yhteensä	23 360	Verot yhteensä	11 250

Ennen uudistusta osakas saa osinkojen korkeimman mahdollisen verovapaan osuuden, eli 60 000 euroa. Loput osingosta verotetaan pääomatulona, koska osingon määrä ei ylitä 9 prosentin tuotto rajaa. Pääomatuloa osingosta on 76 125 euroa, josta maksetaan veroa 8 360 euroa.

Uudistuksen jälkeen osakkaan koko osinko on huojennettua pääomatulo-osinkoa. Osakkaalle tulee pääomatuloa 37 500 euroa, josta veroa maksetaan 11 250 euroa. Osinkojen veroaste pienenee huomattavasti, 8,1 prosenttiyksiköä. Tämä johtuu siitä, että huojennettua osinkoa on uusien verosäännösten mukaan mahdollista nostaa 150 000 euroa, jos nettovarallisuus sen sallii.

OSAKKEIDEN MATEMAATTINEN ARVO 4 409 500 EUROA

Esimerkkiyrityksen tietoja:

Yrityksellä on kaksi osakasta, molemmat omistavat puolet yrityksen osakkeista.

Nettovarallisuus: 8 819 000 euroa

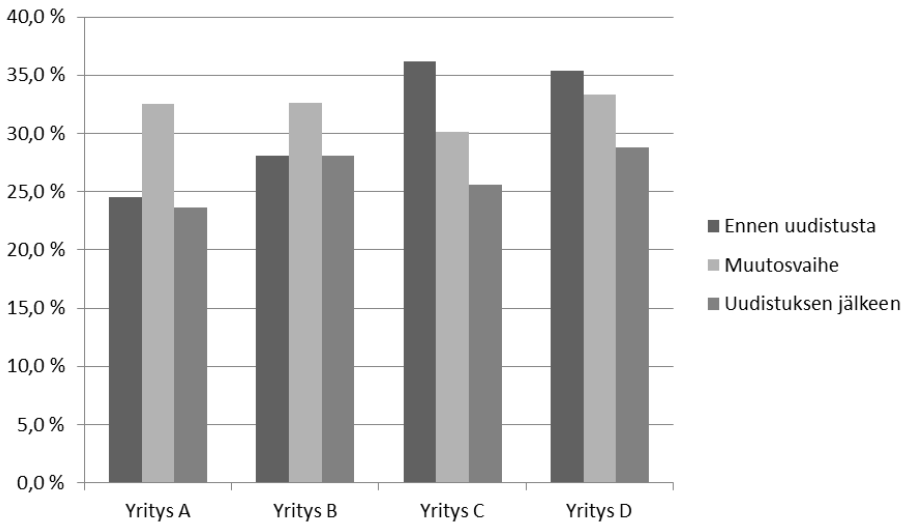
Osinko: 300 000 euroa/osakas

Osakkeen matemaattinen arvo: 4 409 500 euroa

Ennen uudistusta		Uudistuksen jälkeen	
9% osakkeen mat. arvosta	396 855	8% osakkeen mat. arvosta	352 760
Koska 9% ei ylity, verovapaata	60 000	josta 25% pääomatuloa 75% verovapaata	37 500 112 500
9% ylitt.	0	8% ylitt.	0
70% ansiotuloa	0	75% ansiotuloa	0
30% verovapaata	0	25% verovapaata	0
60 000e ylitt.	240 000	150 000e ylitt.	150 000
70% pääomatuloa	168 000	85% pääomatuloa	127 500
30% verovapaata	72 000	15% verovapaata	22 500
Verot:		Verot:	
Pääomatuloa	240 000	Pääomatuloa	165 000
50 000e asti 30%	15 000	40 000e asti 30%	12 000
ylitt. 32%	60 800	ylitt. 32%	48 960
Ansiotuloa		Ansiotuloa	0
Veroprosentti 41%	0	Veroprosentti 41%	0
Verot yhteensä	75 800	Verot yhteensä	60 960

Koska osingon määrä ei kummankaan laskentatavan mukaan ylitä huojennetun pääomatulo-osingon rajaa, osingosta maksetaan vain pääomatuloveroa. Vuonna 2013 pääomatuloksi osingosta tulee 240 000 euroa, josta veroa maksetaan 75 800 euroa. Vuonna 2014 pääomatulo-osingoksi tulee 165 000 euroa, josta veroa maksetaan 60 960 euroa. Osingosta maksettava vero siis pienenee. Tämä johtuu huojennetun osingon rajan nostamisesta 150 000 euroon.

KOKONAISVEROASTE

Kuviosta nähdään yritysten kokonaisveroaste ennen uudistusta, muutosvaiheessa ja uudistuksen jälkeen. Muutosvaihe tarkoittaa vuotta 2014, jolloin yrityksen tuloksesta on maksettu yhteisöveroä 24,5 prosenttia mukaan, mutta osingot verotetaan uusien säännösten mukaisesti.

Kuten kuviosta huomataan, osinkojen kokonaisveroaste pysyy kaikilla esimerk-
kiyrityksillä samalla tasolla tai pienenee uudistuksen jälkeen. Yritysten koko-
naisveroasteet ovat paljon lähempänä toisiaan kuin ennen uudistusta. Muutos-
vaiheessa yrityksillä A ja B kokonaisveroaste nousee. Ison nettovarallisuuden ja
suurempia osinkoja jakavien yritysten C ja D kokonaisveroaste laskee eniten.
Näillä yrityksillä jo muutosvaiheessa kokonaisveroaste on pienempi kuin ennen
uudistusta. Tämä johtuu siitä, että myös osinkojen veroaste pienenee.

LÄHTEET

Edilex. 2006. Kirjanpitolautakunnan yleisohje laskennallisista verovelosta ja saamisista 12.9.2006. Hakupäivä 3.5.2014.
<http://www.edilex.fi/kilaohje/laskenna2>.

Engblom, A., Holla, J., Järvinen, J., Kellas, S., Lampinen, A., Lepistö, M., Nuotio, V-P., Paronen, V., Rautajuuri, A-L., Sandelin, E., Torkkel, T. & Äimä, K. Elinkeinoverotus 2013. Helsinki: KPMG.

Finlex. 2013. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tuloverolain, elikeinotulon verottamisesta annetun lain sekä eräiden muiden verolakien muuttamisesta. Hakupäivä 14.2.2014
[http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2013/20130185?search\[type\]=pika&search\[pika\]=185%2F2013](http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2013/20130185?search[type]=pika&search[pika]=185%2F2013).

Immonen R. & Nuolimaa R. 2012. Osakeyhtiöoikeuden perusteet. Talentum. Helsinki.

Laki verotusmenettelystä 18.12.1995/1558.

Laki varojen arvostamisesta osakeyhtiössä. 22.12.2005/1142.

Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624.

Raunio M., Romppainen L., Ukkola O., Kotiranta K. 2010. Varojen jakaminen ja verotus osakeyhtiössä. KHT-Media Oy. Helsinki

Valtioneuvosto, 2013a. Tiedote 135/2013. Hakupäivä 30.3.2014
<http://valtioneuvosto.fi/ajankohtaista/tiedotteet/tiedote/fi.jsp?oid=380061>.

Valtioneuvosto, 2013b. Tiedote 153/2013. Hakupäivä 30.3.2014
<http://valtioneuvosto.fi/ajankohtaista/tiedotteet/tiedote/fi.jsp?oid=380911>.

Valtioneuvosto. 2013c. Hallitus päätti kasvua ja työllisyyttä tukevista budjettiesityksistä. Hakupäivä 2.2.2014.
<http://valtioneuvosto.fi/ajankohtaista/tiedotteet/tiedote/fi.jsp?oid=392871>.

Verohallinto. 2014b. Verohallinnon tiedote 13.2.2014. Hakupäivä 28.3.2014.
https://www.vero.fi/fi-FI/Tietoa_Verohallinnosta/Tiedotteet/Yritys_ ja_yhteisoasiakkaat/Ennakonpidatus_osingoista%2830889%29

Viitala, T. 2014. Osakeyhtiön voitonjaon verotus. Helsinki: Lakimiesliiton kustannus.

Vilkkumaa, M. 2014. Yrityksen osinko-opas. Milloin, miten ja kuinka paljon voidaan osakeyhtiön varoja jakaa? Helsinki: Yrityskirjat Oy.